

ΟΤΔ: Κ/Ξ CLLD-LEADER Ν. Εύβοιας και Σκύρου 2023-2027

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ Π3-77-4.1 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)» ΤΟΥ ΣΣ ΚΑΠ.

Στήριξη για την υλοποίηση δράσεων υπό την τοπική στρατηγική ανάπτυξης
για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-77-4.1

ΜΑΪΟΣ 2026

Περιεχόμενα

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

- 1.1 ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
- 1.2 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ
- 1.3 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
- 1.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ
- 1.5 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΛΟΓΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ

2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΑΠΑΝΩΝ

- 2.1 Στοιχεία επιλεξιμότητας
- 2.2 Ειδικά στοιχεία επιλεξιμότητας για πράξεις που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων
- 2.3 Επιλεξιμότητα μελετών
- 2.4 Επιλέξιμες δαπάνες
- 2.5 Μη επιλέξιμες δαπάνες

3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

4. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

5. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

6. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

- 6.1 ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ
- 6.2 ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ
- 6.3 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

(Σύμφωνα με το άρθρο 13 της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 770) και την εγκύκλιο 121173/09.05.2025)

1.1 ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος ΟΠΣΚΑΠ (<https://cspis.opekepe.gov.gr/CRDIIS/#/login>) συνοδευόμενη από το σύνολο των δικαιολογητικών που απαιτούνται ανά υπο-παρέμβαση. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται ο δυνητικός δικαιούχος, να διαθέτει ατομικό **κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΚΑΠ**. Παράλληλα, στην παραπάνω ηλεκτρονική διεύθυνση παρέχονται οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΚΑΠ.

Λεπτομέρειες σχετικά με την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, καθώς και πληροφορίες αναφορικά με τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτές, περιγράφονται στη διαδικασία 1.2.2 του ΣΔΕ.

Επιτρέπεται η κατάθεση μόνο μίας αίτησης στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση, στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά Τοπικό Πρόγραμμα (ΤΠ), με εξαίρεση τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού.

Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεων στήριξης σε διαφορετικά Τοπικά Προγράμματα (ΤΠ), για την ίδια υπο-παρέμβαση, με το ίδιο ΑΦΜ, στο πλαίσιο του ίδιου κύκλου προσκλήσεων, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, τον ΟΦΥΠΕΚΑ και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων, καθώς και φορέων που υλοποιούν πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα.

Για τους φορείς που δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις της παραπάνω παραγράφου, επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης στο πλαίσιο της ίδιας υπο-παρέμβασης ανά ΤΠ αλλά διαφορετικής πρόσκλησης, εφόσον τα ποσοστά συμμετοχής του στα νομικά πρόσωπα που καταθέτουν τις αιτήσεις στήριξης, δεν υπερβαίνουν αθροιστικά ποσοστό 100% για όλη την προγραμματική περίοδο, καθώς και ο συνολικός προϋπολογισμός των πράξεων δεν υπερβαίνει τα όρια, του άρθρου 7 της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 υπουργικής απόφασης.

Οι παραπάνω προϋποθέσεις, δεν ισχύουν για πράξεις που υλοποιούνται σε περιοχές που έχουν πληγεί πρόσφατα από φυσικές καταστροφές (περίοδος εμφάνισης γεγονότος μικρότερη των δύο ετών) ή για πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα. Στις περιπτώσεις αυτές ο συνολικός προϋπολογισμός ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται να φτάσει σωρευτικά το ποσό των 800.000 ευρώ για πράξεις δημοσίου χαρακτήρα, τηρώντας το ανώτατο όριο ανά πρόσκληση. Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υπο-παρέμβαση αναφέρονται στο συνημμένο της παρούσας πρόσκλησης «Οδηγός Υποβολής-Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

Ο αρμόδιος Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) έχει την δυνατότητα να ζητήσει, σε πρωτότυπη μορφή, οποιοδήποτε δικαιολογητικό υποβλήθηκε με την αίτηση στήριξης, εκτός των περιπτώσεων αυτεπάγγελτης αναζήτησης δικαιολογητικών. Επίσης, μπορεί να ζητήσει σχέδια ή άλλα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή, στην μορφή αρχείου που παρήχθησαν.

Η ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στήριξης στο ΟΠΣΚΑΠ περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

(i) Καταχωρήσεις των σχετικών πεδίων, σύμφωνα με τον οδηγό «Οδηγίες υποβολής αίτησης στήριξης προσκλήσεων δημοσίου χαρακτήρα - v1.1-2025» που είναι αναρτημένος στο ΟΠΣΚΑΠ.

(ii) Έντυπο Αίτησης Στήριξης-Υπεύθυνης Δήλωσης (επισυνάπτεται υπόδειγμα).

(iii) Τα Δικαιολογητικά που αναρτώνται στο ΟΠΣΚΑΠ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Κεφάλαιο 4 του παρόντος Οδηγού.

Η αίτηση στήριξης περιλαμβάνει:

1. στοιχεία του αιτούντος,
2. στοιχεία και φωτογραφική απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης του προτεινόμενου έργου, εκτός άυλων ενεργειών,
3. περιγραφή της προτεινόμενης πράξης,
4. αναλυτικό προϋπολογισμό της προτεινόμενης πράξης,
5. αριθμό δεικτών εκρών και αποτελέσματος ανά πράξη,
6. ειδικές πληροφορίες ανάλογα με την υπο-παρέμβαση στην οποία υποβάλλεται η αίτηση στήριξης,
7. δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν το «εύλογο κόστος» των αιτούμενων προς ενίσχυση δαπανών [πλην των δαπανών που αναφέρονται στην παρ. 7 του άρθρου 14Γ της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 770)],
8. τεκμηρίωση του είδους και του ύψους των δαπανών, ώστε να συνάδουν με τη φύση, τους στόχους και την λειτουργικότητα του επενδυτικού σχεδίου (πλην έργων που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων),
9. τεκμηρίωση της δυνατότητας του δικαιούχου αναφορικά με τη λειτουργία-συντήρηση του έργου,
10. τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατά περίπτωση από το εθνικό θεσμικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις, τα οποία θα εξειδικεύονται στις επιμέρους προσκλήσεις των υπο-παρεμβάσεων,
11. συντέλεση των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων, εφόσον απαιτούνται,
12. δήλωση δικαιούχου ότι θα διευκολύνει κάθε έλεγχο από την ΟΤΔ και από τους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς.

1.2 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Κατά την υποβολή των αιτήσεων στήριξης οι δυνητικοί δικαιούχοι επιλέγουν την κατηγορία υποέργου στο ΟΠΚΑΠ σύμφωνα με τα παρακάτω:

- Δημιουργούνται τόσα υποέργα όσες και οι διαδικασίες ανάθεσης που θα ακολουθηθούν για την υλοποίηση της πράξης. Για παράδειγμα αν έχουμε διαδικασία ανάθεσης έργου και προμήθειας, θα δημιουργηθούν δύο κατηγορίες υποέργων.
- Σε περίπτωση υποέργου κατασκευαστικού, προμήθειας ή υπηρεσίας, το οποίο δεν έχει δημοπρατηθεί, επιλέγεται η κατηγορία υποέργου M7, M8 ή M6 αντίστοιχα.
- Σε περίπτωση υποέργου κατασκευαστικού, προμήθειας ή υπηρεσίας, το οποίο έχει ήδη δημοπρατηθεί ή ακολουθείται η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, επιλέγεται η κατηγορία υποέργου M9, M11 ή M10 αντίστοιχα.

- Σε περίπτωση υποέργου κατασκευαστικού, προμήθειας ή υπηρεσίας, το οποίο έχει ήδη δημοπρατηθεί και ταυτόχρονα έχει υπογραφεί και η σχετική σύμβαση με τον ανάδοχο, επιλέγεται η κατηγορία υποέργου M1, M3 ή M2 αντίστοιχα.
- Για τα έργα που **δεν** εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων, επιλέγεται η κατηγορία υποέργου M12.
- Για έργα που αφορούν Αρχαιολογία, ΟΚΩ, Απαλλοτριώσεις, επιλέγεται η κατηγορία υποέργου M5.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης, ο αρμόδιος ΕΦ οφείλει να ελέγξει κατά πόσο ο δυνητικός δικαιούχος έχει επιλέξει τη σωστή κατηγορία υποέργου.

1.3 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να επιλέξει στο ΟΠΣΚΑΠ, όποιες από τις παρακάτω κατηγορίες δαπανών αντιστοιχούν στις δαπάνες που περιλαμβάνονται στην αίτηση στήριξης, ανά υπο-παρέμβαση, όπως αναλύονται στο Κεφάλαιο 1 της Πρόσκλησης.

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
  - ✓ εξοπλισμός γραφείου
  - ✓ οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.05 Δαπάνη αγοράς αυτοκινήτου
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
  - ✓ Δημιουργία Ιστοσελίδας
  - ✓ Δαπάνες προβολής
  - ✓ Δαπάνες ενημέρωσης-προβολής
  - ✓ Ανάπτυξη λογισμικού
  - ✓ Ημερίδες/εργαστήρια ενημέρωσης και εκπαίδευσης των ωφελούμενων
  - ✓ Ημερίδες/εργαστήρια προβολής φυσικού περιβάλλοντος
  - ✓ Δαπάνη ημερίδων περιβαλλοντικής ενημέρωσης και αντιμετώπισης των κινδύνων από φυσικές καταστροφές
  - ✓ Δαπάνες σχεδιασμού και παραγωγής υλικού για το φυσικό περιβάλλον και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές
  - ✓ Δημιουργία ντοκιμαντέρ
- L41.08 Οργάνωση Πολιτιστικών Δρώμενων
  - ✓ Δαπάνες προβολής
  - ✓ Μίσθωση χώρου και εξοπλισμού και οπτικοακουστικών μέσων
  - ✓ Παραγωγή υλικού καταγραφής της εκδήλωσης
- L41.09 Δαπάνες για απόκτηση γης

- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
  - ✓ Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων ποιότητας
  - ✓ Μελέτη/καταγραφή στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος
  - ✓ Έρευνες, καταγραφή πολιτιστικών, ιστορικών και λαογραφικών στοιχείων
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Οι κατηγορίες δαπάνης δαπάνες που θα επιλεγούν θα πρέπει να αντιστοιχούν στην δαπάνη που αναγράφεται στον τίτλο της, καθώς και στις υποκατηγορίες που αναγράφονται κάτω από αυτή. Σημειώνεται ότι για έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων, θα πρέπει να επιλεγεί μόνο η κατηγορία δαπάνης «ΣΔ Συνολική Δαπάνη» και οι κατηγορίες L41.06 και L41.10 για όσους δυνητικούς δικαιούχους δεν διαθέτουν τεχνική επάρκεια. Εξαιρείται η υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-5.1, όπου επιλέγονται οι κατηγορίες δαπάνης που αναγράφονται στην Πρόσκληση για την εν λόγω υπο-παρέμβαση.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης ο αρμόδιος Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) υποχρεούται να επιβεβαιώσει ότι ο δυνητικός δικαιούχος έχει επιλέξει τη σωστή κατηγορία δαπάνης, ανάλογα με τις αιτούμενες δαπάνες της αίτησης στήριξης.

1.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ

1. Η αξιολόγηση όλων των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται σε ένα στάδιο ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός, λαμβάνοντας υπ' όψη το εύλογο κόστος.

2. Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών (η μη τήρηση της προθεσμίας επιφέρει τον αποκλεισμό της αίτησης) από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

3. Όταν κάποιο δικαιολογητικό δεν έχει υποβληθεί, λόγω καθυστέρησης του αρμόδιου φορέα για την έκδοση του, ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να υποβάλει την αίτηση που έχει κατατεθεί στον φορέα, με την προϋπόθεση ότι αυτή έχει ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης στήριξης.

4. Αν το σχετικό δικαιολογητικό επηρεάζει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να το προσκομίσει πριν το πέρας της αξιολόγησης στον αρμόδιο ΕΦ, στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων.

5. Ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλει στον αρμόδιο ΕΦ, τα παραπάνω έγγραφα σε ψηφιακή μορφή με υπογεγραμμένη επιστολή υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων.

6. Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης και κατά την διάρκεια της υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων, μπορούν να γίνουν δεκτά δικαιολογητικά, τα οποία ήταν εν ισχύ κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης.

7. Ο αρμόδιος ΕΦ έχει τη δυνατότητα να ζητήσει, σε πρωτότυπη μορφή οποιοδήποτε δικαιολογητικό υποβλήθηκε με την αίτηση στήριξης, εκτός των περιπτώσεων αυτεπάγγελτης

αναζήτησης δικαιολογητικών. Επίσης, μπορεί να ζητήσει σχέδια ή άλλα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή, στην μορφή αρχείου που παρήχθησαν.

8. Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης, προκειμένου να διαπιστωθεί η υφιστάμενη κατάσταση του χώρου υλοποίησης της πράξης, απαιτείται η διενέργεια αυτοψίας. Εξαιρούνται, οι άυλες πράξεις ή πράξεις που δεν υπάρχει υφιστάμενη υποδομή, ενώ αν το επιτρέπει η φύση του έργου ή σε περιπτώσεις έκτακτων συμβάντων/απρόβλεπτων καταστάσεων η επιτόπια επίσκεψη μπορεί να αντικατασταθεί με οποιοδήποτε συναφές αποδεικτικό υλικό και βιντεοκλήση. Τα αποτελέσματα της επιτόπιας επίσκεψης αποτυπώνονται σε έκθεση αυτοψίας, η οποία συνοδεύει την εισήγηση αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης.

9. Αν έχουν εκτελεστεί εργασίες πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης συνυποβάλλεται αποδεικτικό υλικό που αποτυπώνει την υφιστάμενη κατάσταση και το συντομότερο δυνατόν, πραγματοποιείται από τον αρμόδιο ΕΦ επιτόπια επίσκεψη στον προτεινόμενο χώρο υλοποίησης του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, ο ΕΦ υποχρεούται να συμπεριλάβει στην έκθεση αυτοψίας και αναλυτική αποτύπωση των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί.

10. Όσοι υποψήφιοι δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή/και όσοι δεν προσκομίσουν κάποιο ή όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των εν λόγω κριτηρίων, αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία.

11. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του συνόλου των υποβληθεισών αιτήσεων, παράγεται πίνακας αποτελεσμάτων αξιολόγησης με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης, ο οποίος περιλαμβάνει και όλες παραδεκτές και μη παραδεκτές αιτήσεις.

12. Ο πίνακας που προκύπτει διαβιβάζεται στο αρμόδιο αποφασιστικό όργανο/προϊστάμενο του ΕΦ, ο οποίος εκδίδει την απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

13. Με την έγκριση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης, οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΑΠ τα στοιχεία των αιτήσεων.

14. Στο ΟΠΣΚΑΠ ο πίνακας αποτελεσμάτων εγκρίνεται από αρμόδιο αποφασιστικό όργανο/προϊστάμενο του ΕΦ και κοινοποιείται στους δικαιούχους με κάθε πρόσφορο μέσο.

15. Κατά του πορίσματος αξιολόγησης της αίτησης στήριξης, ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να ασκήσει άπαξ ένσταση, κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α' 45).

16. Η ένσταση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΚΑΠ, με συμπλήρωση των σχετικών πεδίων, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας των δέκα (10) ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης της απόφασης και το αποδεικτικό κατάθεσης της ένστασης αποστέλλεται στην ΟΤΔ.

17. Η ένσταση εξετάζεται από την Επιτροπή Ενδικοφανών Προσφυγών εντός δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από την επομένη της ημερομηνίας άσκησης της.

18. Η ΟΤΔ κοινοποιεί στους δυνητικούς δικαιούχους την απόφαση επί της ένστασης και το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλωθεί στην αίτηση στήριξης.

19. Αν δεν υποβληθούν ενστάσεις ή σε περίπτωση παραίτησης του συνόλου των δικαιούχων από το δικαίωμα άσκησης ένστασης, ο Πίνακας Αποτελεσμάτων λογίζεται ως Πίνακας Κατάταξης.

20. Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων και την τυχόν μεταβολή των πόρων των υπο-παρεμβάσεων της πρόσκλησης, συντάσσεται ο Πίνακας Κατάταξης, ο οποίος δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο.

21. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, εντάσσονται όλες οι αιτήσεις που ισοβαθούν μέχρι εξάντλησης του προϋπολογισμού της υπο-παρέμβασης. Σε αντίθετη περίπτωση εντάσσονται μόνο οι αιτήσεις, που έλαβαν υψηλότερη βαθμολογία στο/στα κριτήριο/α επιλογής με την μεγαλύτερη βαρύτητα υπό την προϋπόθεση ότι επαρκεί ο προϋπολογισμός της υπο-παρέμβασης.

22. Οι αιτήσεις που τελικά χρηματοδοτούνται προκύπτουν βάσει της σειράς κατάταξής τους στην κατάσταση αποτελεσμάτων αξιολόγησης των παραδεκτών αιτήσεων και μέχρι της εξάντλησης του προϋπολογισμού.

23. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του συνόλου των υποβληθεισών αιτήσεων, προκύπτει πίνακας κατάταξης αποτελεσμάτων αξιολόγησης και εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διαδικασία 1.2.4 του ΣΔΕ.

24. Η Απόφαση Ένταξης αποστέλλεται στους δικαιούχους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

25. Η αίτηση στήριξης του δικαιούχου όπως έχει υποβληθεί και εγκριθεί, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της απόφασης ένταξης ως προς τους όρους και τις υποχρεώσεις

26. Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το ΣΣ ΚΑΠ λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσης ή μη τήρησης των όρων της, ή απόκλισης υλοποίησης βάσει του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 της υπ' αριθ. 39443/2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'770) και τη διαδικασία 1.2.5 του ΣΔΕ.

1.5 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΛΟΓΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ

Για την τεκμηρίωση του εύλογου κόστους της δαπάνης, ο υποψήφιος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία όπως προσφορές προμηθευτών ή έρευνα από το διαδίκτυο. Εφόσον το μοναδιαίο κόστος μιας υπηρεσίας ή ενός είδους υπερβαίνει, σε αξία τα 5.000€ (χωρίς ΦΠΑ), ή υπερβαίνει σε συνολικό ποσό τα 10.000€ (χωρίς ΦΠΑ) ανά κατηγορία υπηρεσίας ή είδους, απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές για το εν λόγω τεμάχιο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον δυο (2). Ως αποδεικτικό νοείται και η τιμολόγηση της υπηρεσίας ή είδους με το κατάλληλο κατά περίπτωση φορολογικό παραστατικό. Οι συγκρίσιμες προσφορές αφορούν ομοειδή και εφάμιλλα προϊόντα. Ο αρμόδιος ΕΦ καλείται να αξιολογήσει τόσο τις οικονομικές παραμέτρους των προσφορών, όσο και τις ποιοτικές. Έτσι είναι δυνατό να γίνει δεκτή μια προσφορά η οποία δεν είναι η πιο συμφέρουσα οικονομικά, αρκεί ο δυνητικός δικαιούχος να τεκμηριώσει και ο αρμόδιος ΕΦ να αποδεχθεί, την μοναδικότητα ή την υψηλή ποιότητα ή τις ειδικές προδιαγραφές που προσφέρει το προμηθευόμενο προϊόν.

Αναφορικά με τις δαπάνες που αφορούν σε όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών το ύψος τους (χωρίς ΦΠΑ) ορίζεται σε:

α. Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) και ως το ποσό των 4.000€.

β. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου, καθώς και δαπάνες προβολής και προώθησης σε ποσοστό έως το 12% του προτεινόμενου προϋπολογισμού της πράξης. Για ειδικές κατηγορίες πράξεων και κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης το ανωτέρω ποσοστό μπορεί να διαφοροποιηθεί μετά και από τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ.

Δεν απαιτείται προσκόμιση παραστατικών τεκμηρίωσης του «εύλογου κόστους» (σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 14Γ της ΥΑ 39443/21-2-2025) για:

α. δαπάνες κτηριακών υποδομών υπό τον όρο ότι οι εργασίες αυτές υλοποιούνται βάσει απλοποιημένου κόστους (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Συνημμένο 7 της πρόσκλησης),

β. μελέτες, συμβουλευτικές υπηρεσίες και λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες,

γ. δαπάνες για τις οποίες δεν υπάρχει δυνατότητα εναλλακτικής προσφοράς από την αγορά, ωστόσο σε αυτήν την περίπτωση απαιτείται τεκμηρίωση,

δ. δαπάνες που απορρέουν από τα τιμολόγια που εκδίδονται από δημόσιους φορείς

ε. δαπάνες που έχουν προκύψει από διαγωνιστική διαδικασία,

στ. δαπάνες για τις οποίες η καταβολή της ενίσχυσης πραγματοποιείται βάσει απλοποιημένου κόστους (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Συνημμένο 7 της πρόσκλησης)

2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΠΡΑΞΕΩΝ - ΔΑΠΑΝΩΝ

Οι όροι επιλεξιμότητας και η επιλεξιμότητα των δαπανών ορίζονται στο άρθρο 9 της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 770) και στην υπ' αριθ. 3506/2023 (Β' 7144) απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)».

Επισημαίνεται ότι επιλέξιμες είναι οι δαπάνες οι οποίες συνδέονται μόνο με άμεσο τρόπο με την υλοποίηση της κάθε πράξης και οι οποίες είναι απαραίτητες, ώστε η πράξη να θεωρείται ως ολοκληρωμένη και λειτουργική. Δαπάνες που δεν κρίνονται απαραίτητες για τη λειτουργικότητα της πράξης αποτελούν μη επιλέξιμες δαπάνες.

Στις περιπτώσεις κτηριακών κατασκευών, σε έργα που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στον «οδηγό απλοποιημένου κόστους κτηριακών κατασκευών».

2.1. Στοιχεία επιλεξιμότητας:

1. Ως έναρξη της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών θεωρείται η **01.01.2023**.
2. Δεν είναι επιλέξιμες οι πράξεις, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει ολοκληρωθεί πριν την υποβολή αίτησης στήριξης στην ΟΤΔ, ανεξάρτητα αν ο δυνητικός δικαιούχος έχει εκτελέσει ή όχι τις σχετικές πληρωμές. Στο πλαίσιο αυτό δεν είναι επιλέξιμες πράξεις που το υπολειπόμενο οικονομικό αντικείμενο ανέρχεται σε ποσοστό κάτω του 10% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης.
3. Για πράξεις που αφορούν σε ίδρυση δεν είναι επιλέξιμες οι πράξεις για τις οποίες έχει εκδοθεί η σχετική άδεια λειτουργίας ή άλλο αποδεικτικό όπου διαπιστώνεται η λειτουργία της επένδυσης.
4. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι μη επιλέξιμη δαπάνη, εκτός των περιπτώσεων που είναι μη ανακτήσιμος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της υπ' αριθ. 3506/2023 υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)» (Β' 7144).
5. Δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η αγορά οχημάτων. Εξαιρούνται οχήματα που αφορούν πράξεις κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Το ύψος των δαπανών για την αγορά των συγκεκριμένων οχημάτων, δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό 30% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης, με εξαίρεση πράξεις κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα.
6. Αναφορικά με την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-4.1, είναι επιλέξιμες πράξεις που υλοποιούνται εντός οικισμών, ενώ στο πλαίσιο υλοποίησης των συγκεκριμένων πράξεων, δύναται μέρος του φυσικού αντικείμενου να αφορά σε εκτός του οικισμού περιοχή με την προϋπόθεση ότι η συνολική πράξη στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των κατοίκων του οικισμού. Για τα έργα που αφορούν σε αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση και ανάδειξη οικισμού ή τμήματος αυτού, στο πλαίσιο των παρεμβάσεων δημοσίου χαρακτήρα, πρέπει να υφίσταται μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού.

2.2. Ειδικά στοιχεία επιλεξιμότητας για πράξεις που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων :

1. Στο πλαίσιο των πράξεων που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων και οι δικαιούχοι που τις υλοποιούν δεν αποτελούν «Αναθέτουσα Αρχή» ώστε να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147), η ανάθεση συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, θα πρέπει να ακολουθεί διαδικασίες που να είναι σύμφωνες με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, κατά αναλογία με τις διατάξεις του ν.4412/2016 (Α' 147).
2. Συγκεκριμένα, οι δικαιούχοι πράξεων που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων είναι υποχρεωμένοι, στο πλαίσιο υλοποίησης της ενταγμένης πράξης, για την ανάθεση σύμβασης Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, σε έκδοση πρόσκλησης για την εκδήλωση ενδιαφέροντος, η ανακοίνωση της οποίας να δημοσιευθεί κατ' ελάχιστον στις ιστοσελίδες του

δικαιούχου (αν υφίσταται), του Δήμου όπου θα εκτελεστεί το έργο (εφόσον είναι εφικτό) και της ΟΤΔ, ή/και στον τοπικό τύπο. Για την ανάθεση, παρακολούθηση και παραλαβή του έργου ο δικαιούχος θα πρέπει να συστήσει σχετικές επιτροπές. Σε κάθε περίπτωση ο δικαιούχος μπορεί να συνάψει σύμβαση παροχής τεχνικών υπηρεσιών για τις παραπάνω διαδικασίες. Επισημαίνεται ότι οι επιτροπές θα πρέπει να αποτελούνται από άτομα που δεν συντρέχουν λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων με τους υποψηφίους αναδόχους.

3. Εξαιρούνται από την παραπάνω διαδικασία, συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών που η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης εμπίπτει στα όρια του άρθρου 118 «Απευθείας ανάθεση» του ν. 4412/2016 (Α' 147).

2.3. Επιλεξιμότητα μελετών

➤ Οι κάθε είδους μελέτες δεν μπορούν να αποτελέσουν από μόνες τους πράξη, αλλά ως απαραίτητη ενέργεια για την υλοποίηση της αντίστοιχης πράξης και μόνο σε αυτή την περίπτωση μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες. Εξαιρέση αποτελούν οι μελέτες που συνιστούν ολοκληρωμένη πράξη της υπο-παρέμβασης Π3-77-4.1-5.2. και για τις οποίες δεν απαιτείται η διενέργεια επιπλέον παρεμβάσεων που θα υποδεικνύονται από αυτές.

➤ Για τα έργα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης των μελετών για την κατασκευή του έργου, μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της.

Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει κάθε φορά.

➤ Σημειώνεται ότι στην παραπάνω περίπτωση εάν η αναθέτουσα αρχή συνάψει σύμβαση παροχής τεχνικών υπηρεσιών για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, το κόστος της εν λόγω σύμβασης είναι επιλέξιμο, υπό τον όρο ότι αφορά στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης στήριξης και μέχρι την ολοκλήρωσή του έργου, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 14Γ της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 770).

2.4. Επιλέξιμες δαπάνες

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες οι οποίες συνδέονται με άμεσο τρόπο με την υλοποίηση της πράξης και είναι οι εξής:

α) η κατασκευή ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας·

β) η αγορά νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού·

γ) οι γενικές δαπάνες όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά με την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, λουπές μελέτες και υποστηρικτικές ενέργειες·

δ) οι δαπάνες που αφορούν σε άυλα στοιχεία, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'770)·

ε) δαπάνες σύνδεσης με δίκτυα ηλεκτροδότησης, υδροδότησης, τηλεφωνίας, γεωθερμίας που πραγματοποιούνται εντός των ορίων του οικοπέδου υλοποίησης της επένδυσης·

στ) σε περιπτώσεις κατασκευαστικών έργων που εκτελούνται με αυτεπιστασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β του άρθρου 134 και στο άρθρο 177 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύουν κάθε φορά: αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον αυτό προσελήφθη, για να εργασθεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της πράξης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή του, λοιπές δαπάνες εφόσον τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους για την υλοποίηση του έργου, κόστος προμηθειών- υπηρεσιών που προβλέπονται στην αυτεπιστασία. Οι παραπάνω αμοιβές και δαπάνες είναι επιλέξιμες και σε κατασκευαστικά έργα που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων, ενώ οι ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων που απασχολήθηκαν, είναι επιλέξιμες στην περίπτωση που την Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (ΑΠΔ) την υποβάλλει ο δικαιούχος·

ζ) η δαπάνη για την ενοικίαση χημικών τουαλετών στον χώρο υλοποίησης πράξεων πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων για την εξυπηρέτηση των παρευρισκόμενων, μόνον αν υπάρχει πρόβλεψη και για χημική τουαλέτα ΑΜΕΑ·

η) η μίσθωση εξοπλισμού, όπου αυτός κρίνεται απαραίτητος για τη διενέργεια της πράξης·

θ) μεταφορά ή/και εγκατάσταση εξοπλισμού·

ι) δαπάνες οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στην τιμή αγοράς, όπως τέλη ταξινόμησης οχημάτων και εισφορά ανακύκλωσης·

ια) οποιαδήποτε άλλη κατηγορία δαπάνης κατόπιν τεκμηρίωσης.

2.5. Μη επιλέξιμες δαπάνες

Ενδεικτικά, οι δαπάνες οι οποίες δεν συνδέονται με άμεσο τρόπο με την υλοποίησης της πράξης και δεν είναι επιλέξιμες είναι οι κάτωθι:

α) Δαπάνες μίσθωσης κτιριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων, ανεξάρτητα από την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.

β) Έργα απλής συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων, υπό την έννοια των μεμονωμένων επιδιορθώσεων που ανακύπτουν από τη λειτουργία του έργου και εργασίες συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού.

γ) Προσωρινά έργα μη άμεσα συνδεόμενα με την εκτέλεση της πράξης (ενδεικτικά: προσωρινό υπόστεγο για τη φύλαξη υλικών).

δ) Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, τέλη, τα οποία επιβάλλονται σε ετήσια βάση, καθώς και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, τόκοι, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.

ε) Δαπάνες συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, ασφάλιστρα, κεφάλαιο κίνησης.

στ) Αγορά μεταχειρισμένων οχημάτων και μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

ζ) Η αγορά οχημάτων, με εξαίρεση αυτά που ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 9 της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'770). Μετά από τεκμηριωμένο αίτημα του δικαιούχου προς την ΟΤΔ, δύναται να είναι επιλέξιμη η δαπάνη για αγορά οχήματος, που δεν περιλαμβάνεται στις παραπάνω εξαιρέσεις, μετά από σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ.

η) Οι λειτουργικές δαπάνες της επένδυσης, καθώς και δαπάνες αναλώσιμων υλικών.

θ) Η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού/παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης.

ι) Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 9 της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'770).

ια) Δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων στήριξης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα.

ιβ) Σε περιπτώσεις εκσυγχρονισμού, δαπάνες με σκοπό τη συμμόρφωση με υποχρεωτικές απαιτήσεις που προκύπτουν από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο (π.χ. αυθαίρετες κατασκευές) ή υποχρεωτικά πρότυπα.

ιγ) Υπερβάσεις εγκεκριμένου κόστους εκτός από τις περιπτώσεις που έχουν γίνει αποδεκτές στο πλαίσιο αιτήματος τροποποίησης του δικαιούχου.

ιδ) Αμοιβές προσωπικού για την λειτουργία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης.

ιε) Αμοιβές καλλιτεχνών, καθώς και δαπάνες φιλοξενίας-διατροφής.

ιστ) Η κατασκευή ιστοσελίδας και το hosting, αναφορικά με την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1- 5.1, καθώς αποτελούν στοιχείο ενίσχυσης του δικαιούχου και δεν αφορά αποκλειστικά στην εκδήλωση.

ιζ) Δαπάνες που αφορούν στα Social Media.

ιη) Δαπάνες που αφορούν σε συνήθεις παρεμβάσεις συντήρησης οδών, εκτός αν αφορούν δαπάνες αποκατάστασης του οδοστρώματος, όπως στις περιπτώσεις πράξεων σχετικές με την εγκατάσταση δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης. Επισημαίνεται ότι είναι υποχρεωτική η ασφαλτόστρωση ή η τσιμεντόστρωση των οδών.

3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας πράξεων έχουν στόχο να διασφαλίσουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο, στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 και στην πρόσκληση. Στο πλαίσιο αυτό, για όλες τις προκηρυσσόμενες υπο-παρεμβάσεις τα κριτήρια επιλεξιμότητας αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ				
A/A	Κατηγορία Κριτηρίων	Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τίτλος Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τρόπος εξέτασης των κριτηρίων
1	Εμπρόθεσμη υποβολή αίτησης στήριξης	Π3-73-1.3_1.001	Εξετάζεται αν η αίτηση στήριξης υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση	Εξετάζεται αν η αίτηση στήριξης υποβλήθηκε εντός του χρονικού διαστήματος που ορίζεται στην πρόσκληση και μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΟΠΣΚΑΠ
2	Επιλεξιμότητα προτεινόμενης πράξης	Π3-77-4.1_112	Τα έργα θα πρέπει να είναι στοχευμένα και να συμβάλλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη των επιλεγμένων θεματικών κατευθύνσεων των ΤΠ	- Συμπλήρωση σχετικού πεδίου στο έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πράξης, σε σχέση με τις προτεραιότητες και τη στρατηγική, τους στόχους και τις θεματικές κατευθύνσεις του ΤΠ, όπως αναφέρονται στο εγκεκριμένο αναμορφωμένο Τοπικό Πρόγραμμα της ΟΤΔ (το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας προκήρυξης)).
3		Π3-77-4.1_113	Τα έργα θα πρέπει να είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ σχετικά με το Leader	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και συμπλήρωση σχετικού πεδίου (Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πράξης, σε σχέση με τις προτεραιότητες του ΣΣ ΚΑΠ και ειδικότερα της της παρέμβασης Π3-77-4.1
4		Π3-77-4.1_114	Τα έργα θα πρέπει να εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη αυτής	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζεται το αντικείμενο του έργου σε σχέση με την εξυπηρέτηση των αναγκών της τοπικής κοινωνίας).
5		Π3-77-4.1_130	Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης	Εξετάζεται η περιγραφή του φυσικού αντικείμενου στο έντυπο της αίτησης στήριξης, καθώς και τα σχετικά δικαιολογητικά, τα οποία θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στη σχετική υπο-παρέμβαση, όπως περιγράφονται στο τεύχος της προκήρυξης αλλά και στο εγκεκριμένο αναμορφωμένο πρόγραμμα (που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας προκήρυξης).
6		Π3-77-4.1_131	Η πρόταση υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβαση του τοπικού προγράμματος	Εξετάζεται η θέση υλοποίησης της επένδυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αίτηση στήριξης, στο τοπογραφικό διάγραμμα και στο τίτλο κατοχής ή χρήσης του ακινήτου, η οποία θα πρέπει να βρίσκεται εντός της περιοχής παρέμβασης, όπως αυτή ορίζεται στην παρούσα πρόσκληση.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

A/A	Κατηγορία Κριτηρίων	Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τίτλος Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τρόπος εξέτασης των κριτηρίων
7		Π3-77-4.1_124	Η πρόταση αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (περιγραφή της πράξης-προϋπολογισμός) <i>(Εξετάζεται αν το φυσικό αντικείμενο του έργου, που προκύπτει από την περιγραφή, τις μελέτες, τον αιτούμενο προϋπολογισμό κλπ είναι ολοκληρωμένο και λειτουργικό σε σχέση με τη φύση και τον σκοπό του προτεινόμενου έργου)</i>
8		Π3-77-4.1_132	Ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης δεν υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο.	<i>Εξετάζεται το ύψος του προϋπολογισμού του έργου στην αίτηση στήριξης, το οποίο δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα όρια του Κεφαλαίου 1 της πρόσκλησης, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, στις περιπτώσεις που είναι επιλέξιμος. (Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί του άρθρου 10 της ΥΑ 39443/11-2-2025).</i>
9		Π3-73-1.3_2.003	Εξετάζεται αν το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πράξης δεν έχει περαιωθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και Φωτογραφική Τεκμηρίωση - Συμπλήρωση σχετικού πεδίου στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση - Π/Υ αίτησης στήριξης <i>(Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί του άρθρου 9 της ΥΑ 39443/11-2-2025)</i>
10		Π3-77-4.1_116	Να επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών (εκτός των έργων που υλοποιούνται με τιμολόγιο δημοσίων έργων)	<i>Εφαρμογή του οδηγού απλοποιημένου κόστους κτηριακών κατασκευών και Οικονομικές Προσφορές για δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται σε αυτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14Γ της ΥΑ 39443/11-2-2025. Εξετάζεται επίσης αν το ύψος των δαπανών για τυχόν μελέτες και λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες, είναι σύμφωνο με τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 14Γ της ΥΑ 39443/11-2-2025.</i>
11		Π3-77-4.1_154	Οι δαπάνες της πράξης ή μέρος αυτών, δεν έχουν τύχει ούτε θα τύχουν χρηματοδότησης από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στην τρέχουσα ή προηγούμενη περίοδο	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση
12		Π3-77-4.1_111	Τα έργα θα πρέπει να είναι σύμφωνα με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση με συμπλήρωση σχετικού πεδίου "Μεθοδολογία ανάθεσης/υλοποίησης"
13		Π3-77-4.1_115	Για τα έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να τηρείται τουλάχιστον Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης (κατά την έννοια του Άρθρου 45 του Ν.4412/2016)	- Βεβαίωση του δικαιούχου ότι τηρείται φάκελος δημόσιας σύμβασης <i>(Έλεγχος αν τηρείται Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης, κατά την έννοια του Άρθρου 45 του Ν.4412/2016)</i>

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

A/A	Κατηγορία Κριτηρίων	Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τίτλος Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τρόπος εξέτασης των κριτηρίων
14		Π3-77-4.1_135	Η υποδομή να βρίσκεται εντός ορίων οικισμού (αφορά την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-4.1)	Εξετάζεται η θέση υλοποίησης της επένδυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αίτηση στήριξης, στο τοπογραφικό διάγραμμα και στο τίτλο κατοχής ή χρήσης του ακινήτου, η οποία θα πρέπει να βρίσκεται εντός ορίων οικισμού της περιοχής παρέμβασης, όπως αυτή ορίζεται στην παρούσα πρόσκληση. (Δύναται μέρος του φυσικού αντικείμενου να αφορά σε εκτός του οικισμού περιοχή με την προϋπόθεση ότι η συνολική πράξη στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των κατοίκων του οικισμού)
15		Π3-77-4.1_117	Να λαμβάνουν υπόψη την αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει" και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης	- Σχετικά πεδία στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (-Έλεγχος της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει και το σχετικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο. - Εξετάζεται το πεδίο Δ.4 του εντύπου Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και το σύνολο της αίτησης στήριξης).
16		Π3-77-4.1_118	Να διασφαλίζουν τα Θεμελιώδη Δικαιώματα της Ε.Ε.	- Συμπλήρωση σχετικού πεδίου στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζεται το πεδίο Δ.2 του εντύπου Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και το σύνολο της αίτησης στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη το έντυπο «Λίστα για Θεμελιώδη Δικαιώματα»)
17		Π3-73-1.3_2.008	Εξετάζεται αν η προτεινόμενη πράξη εξασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (εφόσον απαιτείται)	- Συμπλήρωση σχετικού πεδίου στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση, σύμφωνα με το συνημμένο της πρόσκλησης "06.Οδηγός Εξασφάλισης Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία", και την αντίστοιχη μελέτη προσβασιμότητας ΑΜΕΑ (όπου απαιτείται ανάλογα με τη φύση της πράξης)
18		Π3-73-1.3_2.012	Εξετάζεται η λειτουργικότητα και αξιοποίηση της πράξης	- Σχετικά πεδία στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση
19		Π3-77-4.1_148	Η πράξη δεν αφορά μόνο σε μελέτη (εξαιρείται η υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-5.2)	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (περιγραφή της πράξης-προϋπολογισμός)
20		Π3-77-4.1_125	Στην πρόταση δεν δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

A/A	Κατηγορία Κριτηρίων	Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τίτλος Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τρόπος εξέτασης των κριτηρίων
21		Π3-77-4.1_149	Η πρόσβαση στην πράξη ή το παραγόμενο προϊόν παρέχονται δωρεάν	- Σχετικά πεδία στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζεται αν η πρόσβαση στις επιχορηγούμενες υποδομές από το ευρύ κοινό παρέχεται δωρεάν ή το τυχόν αντίτιμο, το οποίο θα προκύπτει, καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία, ενώ για παρεμβάσεις που έχουν ως παραδοτέο κάποιο προϊόν, αναγράφεται ότι αυτό διανέμεται δωρεάν).
22		Π3-77-4.1_150	Η πράξη δεν παρέχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζεται αν η πράξη η με άμεσο ή έμμεσο τρόπο προκαλεί επιχειρηματικό / ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην περιοχή εφαρμογής ή στους φορείς και τους επαγγελματίες/ιδιώτες που δραστηριοποιούνται σε αυτή, δεδομένου ότι στην αντίθετη περίπτωση αποτελεί κρατική ενίσχυση που θίγει τον ανταγωνισμό. Συνεπώς δεν μπορεί να ενταχθεί πράξη η οποία προβάλλει μια περιοχή με στόχο την προσέλκυση τουριστών/επισκεπτών ή/και εξυπηρετεί με άμεσο ή έμμεσο τρόπο ιδιωτικά συμφέροντα)
23		Π3-77-4.1_151	Δεν υφίσταται τεχνητές συνθήκες ένταξης	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και επισυναπτόμενα δικαιολογητικά
24		Π3-77-4.1_152	Υποβλήθηκε μία αίτηση στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση	Εξετάζεται αν ο δυνητικός δικαιούχος κατέθεσε μόνο μία αίτηση στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση, στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ, λαμβάνοντας υπόψη τις εξαιρέσεις του άρθρου 13 της ΥΑ 39443/11-2-2025.
25		Π3-77-4.1_153	Η πράξη αφορά απλή μετεγκατάσταση, χωρίς εκσυγχρονισμό ή επέκταση	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζεται αν η πράξη αφορά σε απλή μετεγκατάσταση, χωρίς εκσυγχρονισμό ή επέκταση σύμφωνα με τον πίνακα Α.1 της αίτησης στήριξης και τον Π/Υ του έργου) (το κριτήριο δεν αφορά στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.5.1)
26	Επιλεξιμότητα δυνητικού δικαιούχου και αρμοδιότητα εκτέλεσης προτεινόμενης πράξης	Π3-77-4.1_134	Η μορφή του υποψήφιου είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην ΥΑ, όπως ισχύει κάθε φορά, και στη σχετική πρόσκληση	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζονται τα στοιχεία του φορέα, το καταστατικό του, καταχώρηση στο ΓΕΜΗ, τυχόν κανονιστικές ή άλλες αποφάσεις που τεκμηριώνουν ότι ο υποψήφιος δικαιούχος έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

A/A	Κατηγορία Κριτηρίων	Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τίτλος Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τρόπος εξέτασης των κριτηρίων
27	Ωριμότητα προτεινόμενης πράξης	Π3-77-4.1_140	Για υφιστάμενες επιχειρήσεις να εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία τους	- Εξετάζεται κατά περίπτωση: η ύπαρξη Άδειας Λειτουργίας, κ.λπ. (το κριτήριο δεν αφορά στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.5.1)
28		Π3-77-4.1_141	Για νομικά πρόσωπα δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης	- Σχετικά πιστοποιητικά που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές (π.χ. δικαστικής φερεγγυότητας- Γενικό πιστοποιητικό ΓΕΜΗ κ.λπ.) (όπου απαιτείται)
29		Π3-77-4.1_126	Στον υποψήφιο μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας σε σχέση με την υλοποίηση έργων	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζεται επίσης αν έχουν επιβληθεί πρόστιμα σύμφωνα με την περ. β. της παρ. 5 του άρθρου 8 της ΥΑ 39443/11-2-2025)
30		Π3-77-4.1_120	Να μπορούν να τεκμηριώσουν τον υπεύθυνο φορέα για τη λειτουργία ή τη συντήρηση όπου απαιτείται	- Νομοθεσία ή λοιπό θεσμικό πλαίσιο /απόφαση - Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (το κριτήριο δεν αφορά στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.5.1)
31		Π3-77-4.1_142	Τεχνική επάρκεια του Ν.4412/2016 για έργα που υλοποιούνται με δημόσιες συμβάσεις	- Υπεύθυνη Δήλωση για την πρόθεση κάλυψης της τεχνικής επάρκειας εάν ενταχθεί η πράξη. - Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (πιν. 4) (Στις περιπτώσεις έργων που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, εξετάζεται αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής πληροί τις προδιαγραφές τεχνικής επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης ή αν ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει).
32		Π3-77-4.1_143	Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του γηπέδου/οικοπέδου/ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης	- Σχετικά δικαιολογητικά (Ε9, τίτλοι ιδιοκτησίας, ενοικιαστήριο – παραχωρητήριο – δωρεά, νομοθεσία, πιστοποιητικό ιδιοκτησίας κ.λπ.) (βλ. παρ. 7 του άρθρου 9 της ΥΑ 39443/11-2-2025) (το κριτήριο δεν αφορά στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.5.1)
33	Π3-77-4.1_147	Εξετάζεται η ύπαρξη οριστικής μελέτης	- Σχετικά πεδία στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση & σχετικά δικαιολογητικά (Εξετάζεται η ύπαρξη οριστικής μελέτης του έργου για έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων)	
34	Π3-77-4.1_123	Θα πρέπει να υπάρχει μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, όπως εξειδικεύεται στην Πρόσκληση	- Σύμφωνα με το συνημμένο της πρόσκλησης (όπου απαιτείται) (το κριτήριο αφορά μόνο στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.4.2 και μόνο για τις αναπλάσεις οικισμών)	

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

A/A	Κατηγορία Κριτηρίων	Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τίτλος Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Τρόπος εξέτασης των κριτηρίων
35	Πληρότητα Πρότασης	Π3-77-4.1_145	Εξετάζεται η πληρότητα της αίτησης στήριξης και η σύνταξή της σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης	- Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και σχετικά δικαιολογητικά
36		Π3-73-1.3_5.002	Απόφαση αρμοδίων ή και συλλογικών οργάνων του δυνητικού δικαιούχου ή άλλων αρμοδίων οργάνων, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία, για την υποβολή της αίτησης στήριξης.	- Αποφάσεις συλλογικών οργάνων για την υποβολή της αίτησης στήριξης. - Για τους ΟΤΑ Α' βαθμού επιπλέον απόσπασμα εγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος ή απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου ότι θα εγγραφεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.
37		Π3-77-4.1_121	Η πρόταση συνοδεύεται από αναλυτικό προϋπολογισμό εργασιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο υπόδειγμα της αίτησης στήριξης	- Σχετικά πεδία στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση
38		Π3-73-1.3_6.001	Εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας, καθώς και αν η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής	- Σχετικά πεδία στο Έντυπο Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση (Εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας, καθώς και αν η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής)
39		Εμπρόθεσμη υποβολή συμπληρωματικών/διευκρινιστικών στοιχείων	Π3-73-1.3_7.001	Στην περίπτωση που ζητήθηκε η υποβολή από το δυνητικό δικαιούχο συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών στοιχείων εξετάζεται αν αυτά υποβλήθηκαν εντός της καθορισμένης προθεσμίας.

Η αίτηση στήριξης θα πρέπει να πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, εκτός αυτών που δεν αφορούν (δεν σχετίζονται με την προτεινόμενη πράξη).

Όσοι υποψήφιοι δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή/και όσοι δεν προσκομίσουν κάποιο ή όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των εν λόγω κριτηρίων, αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία.

4. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Σύμφωνα με το **Κεφάλαιο 1.4** του παρόντος οδηγού, οι αιτήσεις στήριξης βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής – βαθμολόγησης, τα οποία ανά προκηρυσσόμενη υπο-παρέμβαση είναι τα εξής:

Α/Α	Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Περιγραφή Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Ανάλυση	Κλίμακα Βαθμολογίας	Συντελεστής Βαρύτητας Κριτηρίου ανά υπο-παρέμβαση					
					Π3-77-4.1-3.1	Π3-77-4.1-4.1	Π3-77-4.1-5.1	Π3-77-4.1-5.2	Π3-77-4.1-6.1	Π3-77-4.1-6.2
1	Π3-77-4.1_Δ_111	Σκοπιμότητα της πρότασης (ανάγκες του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Ποσοστό αναγκών της υπο-παρέμβασης που εξυπηρετούνται * 100.	0-100	15%	15%	10%	15%	15%	15%
2	Π3-77-4.1_Δ_146	Η πράξη είναι σύμφωνη με τις προτεραιότητες υπο-παρέμβασης (με βάση την εξειδίκευση της υπο-παρέμβασης)	Ναι	100	10%	10%	Δ/Α	10%	10%	10%
			Όχι	0						
3	Π3-77-4.1_Δ_113	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	100	10%	10%	10%	10%	10%	10%
			Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	0						
4	Π3-77-4.1_Δ_116	Ρεαλιστικότητα - αξιοπιστία κόστους	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	15%	15%	15%	15%	15%	15%
			5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60						
			10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30						
			100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0						

5	Π3-77-4.1_Δ_117	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης (*)	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνα με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	5%	5%	5%	5%	5%
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50						
			Τίποτα από τα παραπάνω	0						
6	Π3-77-4.1_Δ_118	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	(βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής)	0-100	Δ/Α	Δ/Α	15%	Δ/Α	Δ/Α	Δ/Α
7	Π3-77-4.1_Δ_119	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά και δεν απαιτήθηκε η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων	100	10%	10%	10%	10%	10%	10%
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά (απαιτήθηκε η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων που δεν ήταν απαραίτητα για την ολοκλήρωση της βαθμολόγησης)	50						
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0						
8	Π3-77-4.1_Δ_120	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών ή δεν απαιτούνται λόγω της φύσης του έργου γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	100	15%	15%	Δ/Α	15%	15%	15%
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	60						

			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις /εγκρίσεις / άδειες.	30						
			Τίποτα από τα παραπάνω	0						
9	Π3-77-4.1_Δ_122	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)	Ορεινή	100	Δ/Α	10%	5%	10%	10%	10%
			Μειονεκτική	50						
			Λοιπές περιοχές	0						
10	Π3-77-4.1_Δ_127	Φύση/Αντικείμενο εκδήλωσης που συνδέεται με ιστορία και τοπικά δρώμενα	Πολιτιστικό γεγονός	40	Δ/Α	Δ/Α	10%	Δ/Α	Δ/Α	Δ/Α
			Ιστορικό γεγονός	40						
			Αθλητικό γεγονός	20						
			Τίποτα από τα παραπάνω	0						
11	Π3-77-4.1_Δ_128	Επαναληψιμότητα εκδήλωσης στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου χρηματοδότησης	Διοργάνωση για 4 και άνω έτη	100	Δ/Α	Δ/Α	15%	Δ/Α	Δ/Α	Δ/Α
			Διοργάνωση για 2 ή 3 έτη	50						
			Διοργάνωση για 1 έτος	0						
12	Π3-77-4.1_Δ_135	Υλοποίηση σε κατηγορίες και είδος περιοχών σε σχέση και με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων (περιοχές RAMSAR, NATURA, προστατευόμενες περιοχές, υγροβιότοποι, κατηγορίες γεωργικής δραστηριότητας όπως εντατική γεωργία ή λειμώνες και άλλες περιοχές με υψηλές πιέσεις ασκούμενες από τη γεωργία)	Ναι	100	Δ/Α	Δ/Α	Δ/Α	Δ/Α	5%	5%
			Όχι	0						
13	Π3-77-4.1_Δ_157	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	100	5%	5%	5%	5%	Δ/Α	Δ/Α
			Τίποτα από τα παραπάνω	0						

14	Π3-77-4.1_Δ_151	Ποσοστό δαπανών για την προστασία του περιβάλλοντος (εξαιρούνται οι δαπάνες που είναι απαιτούμενες από την ισχύουσα νομοθεσία)	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 25%	100	5%	5%	Δ/Α	5%	5%	5%
			$20\% \leq \text{Ποσοστό} < 25\%$	60						
			$15\% < \text{Ποσοστό} < 20\%$	30						
			Τίποτα από τα παραπάνω	0						
15	Π3-77-4.1_Δ_155	Χρήση υφιστάμενων κτηρίων	Η πράξη υλοποιείται σε υφιστάμενο κτήριο (συμπεριλαμβάνονται και τα ημιτελή / εγκαταλελειμμένα κτίρια)	100	10%	Δ/Α	Δ/Α	Δ/Α	Δ/Α	Δ/Α
			Για την υλοποίηση απαιτείται η ανέγερση νέου κτηρίου	0						
Σύνολο βαρύτητας					100%	100%	100%	100%	100%	100%
Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για να θεωρηθεί παραδεκτή η αίτηση στήριξης είναι τα 30 μόρια										
(*) Βαθμολογείται με 100 αν πληροί και τις δύο προϋποθέσεις Δ/Α : Το κριτήριο δεν εφαρμόζεται/εξετάζεται στην υπο-παρέμβαση										

5. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Πίνακας των απαιτούμενων δικαιολογητικών που πρέπει να υποβληθούν από το δικαιούχο στο ΟΠΣΚΑΠ για την εξέταση των κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής. Η στήλη «Δικαιολογητικά που επισυνάπτονται στο ΟΠΣΚΑΠ» αναγράφει ποια δικαιολογητικά θα πρέπει να αναρτηθούν από τους δυνητικούς δικαιούχους στο ΟΠΣΚΑΠ για την εξέταση των αντίστοιχων κριτηρίων.

A/A	Κωδικός Δικ/κού στο ΟΠΣΚΑΠ	Τίτλος Δικαιολογητικού στο ΟΠΣΚΑΠ	Κριτήριο Επιλεξιμότητας που αφορά	Κριτήριο Επιλογής που αφορά (*)	Δικαιολογητικά που αναρτώνται στο ΟΠΣΚΑΠ για την κάλυψη των κριτηρίων
1	Π3-77-3.1_Δ1_3	Υπεύθυνη Δήλωση	Π3-73-1.3_2.003 Π3-77-4.1_111 Π3-77-4.1_113 Π3-77-4.1_114 Π3-77-4.1_120 Π3-77-4.1_125 Π3-77-4.1_126 Π3-77-4.1_142 Π3-77-4.1_149 Π3-77-4.1_151 Π3-77-4.1_153 Π3-77-4.1_154	Π3-77-4.1_Δ_118	Έντυπο Αίτησης στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση & Υπεύθυνη Δήλωση Ενισχύσεων De Minimis (μόνο για την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-5.1)
2	Π3-73-1.3_001	Αίτηση στήριξης	Π3-73-1.3_2.003 Π3-73-1.3_2.008 Π3-73-1.3_2.012 Π3-73-1.3_6.001 Π3-77-4.1_111 Π3-77-4.1_112 Π3-77-4.1_113 Π3-77-4.1_117 Π3-77-4.1_118 Π3-77-4.1_120 Π3-77-4.1_121 Π3-77-4.1_124 Π3-77-4.1_130 Π3-77-4.1_134 Π3-77-4.1_135 Π3-77-4.1_145 Π3-77-4.1_147 Π3-77-4.1_148 Π3-77-4.1_149 Π3-77-4.1_150 Π3-77-4.1_151 Π3-77-4.1_153		Έντυπο Αίτησης στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση
3	Π3-77-4.1_Δ_112	Απόφαση Δ.Σ. για την υποβολή της αίτησης στήριξης	Π3-73-1.3_5.002		Απόφαση αρμόδιου συλλογικού οργάνου για την υποβολή της αίτησης στήριξης
4	Π3-77-4.1_Δ_113	Στοιχεία του αιτούντος	Π3-77-4.1_134 Π3-77-4.1_140	Π3-77-4.1_Δ_121	- Απόφαση αρμοδίου οργάνου ή άλλο έγγραφο, για τον ορισμό νομίμου εκπροσώπου. -Αστυνομική ταυτότητα ή άλλο σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο (Νόμιμου Εκπροσώπου)

					<ul style="list-style-type: none"> - Έντυπο "Στοιχεία μητρώου επιχείρησης" από την ΑΑΔΕ από την οποία να προκύπτει και το καθεστώς ΦΠΑ (όπου απαιτείται) - Καταστατικό του φορέα, Κανονισμός Λειτουργίας, ΦΕΚ Σύστασης, ΓΕΜΗ, τυχόν κανονιστικές ή άλλες αποφάσεις που τεκμηριώνουν ότι ο υποψήφιος δικαιούχος έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου <p>(Δεν απαιτείται στους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού και στους φορείς του δημόσιου τομέα)</p>
5	Π3-77-4.1_Δ_137	Τεχνική Επάρκεια του Ν.4412/2016 για έργα που υλοποιούνται με δημόσιες συμβάσεις	Π3-77-4.1_142		<ul style="list-style-type: none"> - Βεβαίωση του φορέα, ότι διαθέτει τεχνική επάρκεια με αναφορά στις ειδικότητες και στο προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο. - Οργανόγραμμα του Φορέα, Προγραμματική Σύμβαση, Σύμβαση παροχής τεχνικών υπηρεσιών ή άλλο σχετικό δικαιολογητικό - Υπεύθυνη Δήλωση για την πρόθεση κάλυψης της τεχνικής επάρκειας εάν ενταχθεί η πράξη (Συμπληρώνεται σωστά ο σχετικός πίνακας στο "έντυπο αίτησης στήριξης - υπεύθυνη δήλωση", καθώς και το πεδίο "Μεθοδολογία ανάθεσης / υλοποίησης")
6	Π3-77-4.1_Δ_114	Στοιχεία και φωτογραφική απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης του προτεινόμενου έργου, εκτός άυλων ενεργειών	Π3-73-1.3_2.003		Φωτογραφικό υλικό υφιστάμενης κατάστασης
7	Π3-77-4.1_Δ_118	Δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν το «εύλογο κόστος των απαιτούμενων προς ενίσχυση δαπανών (πλην των δαπανών που αναφέρονται σε έργα που υλοποιούνται με δημόσια σύμβαση)	Π3-77-4.1_116		Οικονομικές Προσφορές ή άλλα στοιχεία που τεκμηριώνουν το εύλογο κόστος, πλην των δαπανών που αναφέρονται σε έργα που υλοποιούνται με δημόσια σύμβαση. (Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό κεφάλαιο του «Οδηγού υποβολής – διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης»)

8	ΑΟ_ΣΣΚΑΠ_114η	Απόσπασμα του επιχειρησιακού προγράμματος του δυνητικού δικαιούχου Δήμου από το οποίο να προκύπτει η προτεινόμενη παρέμβαση	Π3-77-4.1_114		Για τους ΟΤΑ απόσπασμα εγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος ή απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου ότι θα εγγραφεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.
9	ΕΒ_ΑΣ_120_1	Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης (εφόσον απαιτείται).	Π3-77-4.1_120		Υποβάλλεται η νομοθεσία ή το κανονιστικό πλαίσιο βάσει των οποίων, αυτός που ορίζεται με την αίτηση στήριξης ως Φορέας Λειτουργίας της πράξης είτε αυτός είναι ο δικαιούχος είτε άλλος, έχει την αρμοδιότητα λειτουργίας και συντήρησης αυτής (εφόσον απαιτείται).
10	ΑΟ_ΑΣ_119_19.2Δ	Απόφαση καταβολής ίδιας συμμετοχής και μη επιλέξιμης δαπάνης (εφόσον απαιτείται)		Π3-77-4.1_Δ_118	- Απόφαση του δυνητικού δικαιούχου για την καταβολή της ίδιας συμμετοχής του έργου, καθώς και των τυχόν μη επιλέξιμων δαπανών. - Βεβαίωση Τραπεζικού Ιδρύματος ή άλλο σχετικό δικαιολογητικό -Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής και της μη επιλέξιμης δαπάνης
11	Π3-77-3.1_Δ1_4	Βεβαίωση του δυνητικού δικαιούχου ότι τηρείται φάκελος δημόσιας σύμβασης	Π3-77-4.1_115		Βεβαίωση του δυνητικού δικαιούχου ότι τηρείται φάκελος δημόσιας σύμβασης για την προτεινόμενη πράξη και συμπεριλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 45 του Ν. 4412/2016 (μόνο για τα έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις).
12	ΑΟ_ΑΣ_127_19.2Δ	Άδειες και εγκρίσεις.	Π3-77-4.1_140 Π3-77-4.1_147	Π3-77-4.1_Δ_120	1. Οριστική μελέτη του έργου. Μελέτη του έργου και Αρχιτεκτονικά σχέδια (Προσοχή : για τα έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων απαιτείται οριστική μελέτη του έργου – αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού) - Από τα αρχιτεκτονικά σχέδια, θα πρέπει να προκύπτει η προσβασιμότητα ΑμεΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Συνημμένο 4 (Οδηγός Εξασφάλισης Προσβασιμότητας ΑμεΑ) της πρόσκλησης - Στις περιπτώσεις που στο έργο περιλαμβάνεται η προμήθεια εξοπλισμού, στις κατόψεις θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η διάταξη του εξοπλισμού στον χώρο

					<p>2. Εγκριτικές αποφάσεις μελετών</p> <p>3. Αδειοδοτήσεις απαραίτητες για την ένταξη της πράξης</p> <p>4. Άδεια Λειτουργίας ή άλλο στοιχείο που αποδεικνύει τη νόμιμη λειτουργία των υφιστάμενων επιχειρήσεων</p> <p>5. Νομοθεσία χαρακτηρισμού οικισμού (όπου απαιτείται)</p> <p>6. Βεβαίωση δικαιούχου για την ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την υποχρέωση ή μη μετακίνησης ή μεταφοράς τους (για τις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών)</p>
13	Π3-77-3.1_Δ1_5	Δικαιολογητικά περί μη λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης	Π3-77-4.1_141		Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας- Γενικό πιστοποιητικό ΓΕΜΗ κ.λπ. (Δεν απαιτείται στους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού και στους φορείς δημόσιου τομέα.)
14	Π3-77-4.1_Δ_131	Μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, όπως εξειδικεύεται στην Πρόσκληση	Π3-77-4.1_123		<p>-Μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού.</p> <p>- Απόφαση έγκρισης της μελέτης από το αρμόδιο όργανο (μόνο για τις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμού Υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-4.2)</p>
15	Π3-77-4.1_Δ_132	Αποδεικτικά στοιχεία κατοχής ή χρήσης του ακινήτου στο οποίο θα υλοποιηθεί η επένδυση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πρόσκληση	Π3-77-4.1_143		<p>- Τίτλος κατοχής ή χρήσης του ακινήτου</p> <p>- Ε9</p> <p>- Βεβαίωση Δημάρχου για τους κοινόχρηστους χώρους</p> <p>Η βεβαίωση θα πρέπει να συνοδεύεται από σκαρίφημα υπογεγραμμένο από την αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία, που θα βεβαιώνει τους κοινόχρηστους χώρους στους οποίους γίνεται παρέμβαση. (μόνο για ανάπλαση οικισμών)</p> <p>- Προγραμματική Σύμβαση με την αρμόδια υπηρεσία για δασικά έργα (όπου απαιτείται για τις περιπτώσεις πράξεων που αφορούν σε παρεμβάσεις εντός δασικής έκτασης).</p> <p>- Δικαιολογητικά μακροχρόνιας μίσθωσης /παραχώρησης επί του γηπέδου του οικοπέδου /και του ακινήτου (μισθωτήριο και ανάρτηση στην ΑΑΔΕ, απόφαση παραχώρησης)</p>

16	Π3-73-1.3_012	Περιβαλλοντική αδειοδότηση, όπου απαιτείται	Π3-77-4.1_117		- Περιβαλλοντική αδειοδότηση, ή απαλλαγή εφόσον απαιτείται - Βεβαίωση μηχανικού ότι δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση (ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ) για το έργο - Προϋπολογισμός (Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος)
17	Π3-77-4.1_Δ_116	Προϋπολογισμός της προτεινόμενης πράξης	Π3-77-4.1_121 Π3-77-4.1_124 Π3-77-4.1_132 Π3-77-4.1_148		α) Έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις: Αναλυτικός προϋπολογισμός, προσφορές κτλ. β) Έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις: προϋπολογισμός, τιμολόγιο μελέτης με αναλυτικές προμετρήσεις
18	Π3-77-3.1_Δ1_6	Χωροθέτηση της πράξης	Π3-77-4.1_131 Π3-77-4.1_135	Π3-77-4.1_Δ_122 Π3-77-4.1_Δ_123 Π3-77-4.1_Δ_135 Π3-77-4.1_Δ_148	- Τοπογραφικό διάγραμμα - Ορθοφωτοχάρτης - Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΦΕΚ)
19	Π3-77-4.1_116	Άλλο	ΑΟ2.124_Επιλεξιμ. Πράξης_19.2Δ		Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τον καινοτόμο χαρακτήρα της πρότασης.

(*) Όλα τα κριτήρια επιλογής εξετάζονται με το δικαιολογητικό «Έντυπο Αίτησης στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση», εκτός αν γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένο κριτήριο.

6. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

1. Π3-73-1.3_1.001 - Εξετάζεται αν η αίτηση στήριξης υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν μέσα από την εφαρμογή του ΟΠΣΚΑΠ μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

2. Π3-77-4.1_112 - Τα έργα θα πρέπει να είναι στοχευμένα και να συμβάλλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη των επιλεγμένων θεματικών κατευθύνσεων των Τ.Π

Το κριτήριο πληρείται με την Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία θα περιγράφεται/αναλύεται ο θεματικός στόχος (ΘΣ) που εξυπηρετείται, οι ανάγκες που εξυπηρετούνται και οι Στόχοι της Τοπικής Στρατηγικής.

Η αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου γίνεται με βάση την συμβολή της πράξης στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη των επιλεγμένων θεματικών κατευθύνσεων του τοπικού προγράμματος.

3. Π3-77-4.1_113 - Τα έργα θα πρέπει να είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ σχετικά με το Leader

Το κριτήριο αξιολογείται από την Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση. Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη εμπίπτει στις υπο-παρεμβάσεις της πρόσκλησης, σύμφωνα και με το κριτήριο Π3-77-4.1_112, έχει συνάφεια με τις προτεραιότητες του LEADER ΣΣ ΚΑΠ και άρα το συγκεκριμένο κριτήριο εκπληρώνεται.

4. Π3-77-4.1_114 - Τα έργα θα πρέπει να εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη αυτής

Το κριτήριο αξιολογείται από την Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

Εξετάζεται το αντικείμενο του έργου σε σχέση με την εξυπηρέτηση των αναγκών της τοπικής κοινωνίας.

Για την εξέταση του κριτηρίου υποβάλλεται από το δυνητικό δικαιούχο σχετικό απόσπασμα του ΕΠ Περιφέρειας/Δήμου. Στην περίπτωση που δεν έχει εκπονηθεί ΕΠ ή που σε αυτό δεν περιλαμβάνεται η προτεινόμενη πράξη, γίνεται αποδεκτή η υποβολή απόφασης του Αρμοδίου Οργάνου, με την οποία θα δεσμεύεται για την ένταξη της πράξης στο ΕΠ, όταν αυτό εκπονηθεί / τροποποιηθεί. Η Απόφαση αυτή θα εκδίδεται μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας του δυνητικού δικαιούχου στην οποία θα αναλύεται η σκοπιμότητα της προτεινόμενης πράξης.

Για τους ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, απαιτείται απόφαση του Αρμοδίου Οργάνου η οποία βεβαιώνει ότι η πράξη εξυπηρετεί με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και συμβάλλει στην ανάπτυξη αυτής.

5. Π3-77-4.1_130 - Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης

Το κριτήριο αξιολογείται από την συμφωνία της πρότασης με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της υπο-παρέμβασης στην οποία εντάσσεται, και με όσα περιέχονται στο τεύχος της πρόσκλησης και στα συνημμένα αυτής.

Αξιολογείται η περιγραφή του φυσικού αντικείμενου στο έντυπο της αίτησης στήριξης, καθώς και τα σχετικά δικαιολογητικά, τα οποία θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στη σχετική υπο-παρέμβαση, όπως περιγράφονται στο τεύχος της προκήρυξης αλλά και στο εγκεκριμένο Τοπικό πρόγραμμα της Κ/Ξ CLLD-LEADER N. Εύβοιας και Σκύρου 2023-2027.

6. Π3-77-4.1_131 - Η πρόταση υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης του τοπικού προγράμματος

Η πλήρωση του κριτηρίου αξιολογείται από την Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση, την περιγραφή φυσικού αντικείμενου, την φωτογραφική απεικόνιση, τα τοπογραφικά διαγράμματα, τους τίτλους κατοχής ή χρήσης του ακίνητου, και από λοιπά δικαιολογητικά από τα οποία αποδεικνύεται η περιοχή υλοποίησης της πρότασης εντός της περιοχής παρέμβασης (για άυλες ενέργειες αρκεί η Αίτηση Στήριξης).

7. Π3-77-4.1_124 - Η πρόταση αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο

Η πλήρωση του κριτηρίου αξιολογείται από την Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση. Εξετάζεται αν το φυσικό αντικείμενο του έργου, που προκύπτει από την περιγραφή, τις μελέτες, τον αιτούμενο προϋπολογισμό κλπ είναι ολοκληρωμένο και λειτουργικό σε σχέση με τη φύση και τον σκοπό του προτεινόμενου έργου.

8. Π3-77-4.1_132 - Ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης δεν υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου ελέγχεται ο προϋπολογισμός της πρότασης από τα σχετικά πεδία της Αίτησης Στήριξης / Υπεύθυνης Δήλωσης.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων ανέρχεται στο ποσό των 400.000€ ή των 20.000€ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) στις περιπτώσεις άυλων πράξεων και της υπο-παρέμβασης Π3-77-4.1-5.1, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 της παρούσας πρόσκλησης.

9. Π3-73-1.3_2.003 - Εξετάζεται αν το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πράξης δεν έχει περαιωθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης

Το κριτήριο αξιολογείται από την Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση, φωτογραφική τεκμηρίωση και Π/Υ αίτησης στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 9 της ΥΑ 39443/12-2-2025.

10. Π3-77-4.1_116 - Να επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών (εκτός των έργων που υλοποιούνται με τιμολόγιο δημοσίων έργων)

Εξετάζεται εάν επαληθεύεται το εύλογο του κόστους της προτεινόμενης Πράξης. Εφαρμογή του «οδηγού απλοποιημένου κόστους κτηριακών κατασκευών» και Οικονομικές Προσφορές για δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται σε αυτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14Γ της ΥΑ 39443/11-02-2025.

Εξετάζεται επίσης αν το ύψος των δαπανών για τυχόν μελέτες και λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες, είναι σύμφωνο με τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 14Γ της ΥΑ 39443/11-02-2025.

11. Π3-77-4.1_154 - Οι δαπάνες της πράξης ή μέρος αυτών, δεν έχουν τύχει ούτε θα τύχουν χρηματοδότησης από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στην τρέχουσα ή προηγούμενη περίοδο

Το κριτήριο εξετάζεται από τα περιγραφόμενα στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

12. Π3-77-4.1_111 - Τα έργα θα πρέπει να είναι σύμφωνα με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο

Το κριτήριο αξιολογείται από την Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση με τη συμπλήρωση του σχετικού πεδίου «Μεθοδολογία ανάθεσης / υλοποίησης».

13. Π3-77-4.1_115 - Για τα έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να τηρείται τουλάχιστον Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης (κατά την έννοια του Άρθρου 45 του Ν.4412/2016)

Το κριτήριο εξετάζεται από την βεβαίωση του δικαιούχου ότι τηρείται φάκελος δημόσιας σύμβασης.

14. Π3-77-4.1_135 - Η υποδομή να βρίσκεται εντός ορίων οικισμού (αφορά την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-4.1)

Με αυτό το κριτήριο εξετάζεται η θέση υλοποίησης της επένδυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αίτηση στήριξης, στο τοπογραφικό διάγραμμα και στο τίτλο κατοχής ή χρήσης του ακινήτου, η οποία θα πρέπει να βρίσκεται εντός ορίων οικισμού της περιοχής παρέμβασης, όπως αυτή ορίζεται στην παρούσα πρόσκληση.

(Δύναται μέρος του φυσικού αντικείμενου να αφορά σε εκτός του οικισμού περιοχή με την προϋπόθεση ότι η συνολική πράξη στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των κατοίκων του οικισμού).

15. Π3-77-4.1_117 - Να λαμβάνουν υπόψη την αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει" και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση (έλεγχος της Περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, όπου απαιτείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ/Α/209), όπως ισχύει και το σχετικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο).

Εξετάζεται το πεδίο Δ.4 του εντύπου Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και το σύνολό της αίτησης στήριξης.

✓ Περιβαλλοντική αδειοδότηση, εφόσον απαιτείται.

✓ Βεβαίωση μηχανικού ότι δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση (ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ) για το έργο.

✓ Προϋπολογισμός (Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος).

16. Π3-77-4.1_118 - Να διασφαλίζουν τα Θεμελιώδη Δικαιώματα της Ε.Ε.

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

Εξετάζεται το πεδίο Δ.2 του εντύπου Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και το σύνολο της αίτησης στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη το έντυπο «Λίστα για Θεμελιώδη Δικαιώματα», συνημμένο 9 της πρόσκλησης

17. Π3-73-1.3_2.008 - Εξετάζεται αν η προτεινόμενη πράξη εξασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (εφόσον απαιτείται)

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

Λαμβάνεται υπόψη ο «Οδηγός Εξασφάλισης Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία», συνημμένο 4 της πρόσκλησης.

Στην περίπτωση που δεν προβλέπονται σχετικές απαιτήσεις (λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της πράξης) δηλώνεται το γεγονός αυτό από το δυνητικό δικαιούχο. Στην περίπτωση που η προτεινόμενη πράξη έχει συμβασιοποιηθεί και δεν έχει γίνει πρόβλεψη για ΑΜΕΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την αντίστοιχη νομοθεσία, θα πρέπει να δεσμευθεί ο δυνητικός δικαιούχος ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για εξασφάλιση προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ με δικά του έξοδα.

18. Π3-73-1.3_2.012 - Εξετάζεται η λειτουργικότητα και αξιοποίηση της πράξης

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

19. Π3-77-4.1_148 - Η πράξη δεν αφορά μόνο σε μελέτη (εξαιρείται η υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-5.2)

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

Οι κάθε είδους μελέτες δεν μπορούν να αποτελούν από μόνες τους πράξη, αλλά ως απαραίτητη ενέργεια για την υλοποίηση της αντίστοιχης πράξης και μόνο σε αυτή την περίπτωση μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες.

20. Π3-77-4.1_125 - Στην πρόταση δεν δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

21. Π3-77-4.1_149 - Η πρόσβαση στην πράξη ή το παραγόμενο προϊόν παρέχονται δωρεάν

Στα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση εξετάζεται αν η πρόσβαση στις επιχορηγούμενες υποδομές από το ευρύ κοινό παρέχεται δωρεάν ή το τυχόν αντίτιμο, το οποίο θα προκύπτει, καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία, ενώ για παρεμβάσεις που έχουν ως παραδοτέο κάποιο προϊόν, αναγράφεται ότι αυτό διανέμεται δωρεάν.

22. Π3-77-4.1_150 - Η πράξη δεν παρέχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Στα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση εξετάζεται αν η πράξη με άμεσο ή έμμεσο τρόπο προκαλεί επιχειρηματικό / ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην περιοχή εφαρμογής

ή στους φορείς και τους επαγγελματίες / ιδιώτες που δραστηριοποιούνται σε αυτή, δεδομένου ότι στην αντίθετη περίπτωση αποτελεί κρατική ενίσχυση που θίγει τον ανταγωνισμό. Συνεπώς δεν μπορεί να ενταχθεί πράξη η οποία προβάλλει μια περιοχή με στόχο την προσέλκυση τουριστών / επισκεπτών ή/και εξυπηρετεί με άμεσο ή έμμεσο τρόπο ιδιωτικά συμφέροντα.

23. Π3-77-4.1_151 - Δεν υφίσταται τεχνητές συνθήκες ένταξης

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση και τα επισυναπτόμενα δικαιολογητικά.

24. Π3-77-4.1_152 - Υποβλήθηκε μία αίτηση στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση

Λαμβάνεται υπόψη το άρθρο 13 της υπ. αριθμ. 39443/12-2-2025 (ΦΕΚ/Β/770) ΥΑ και συγκεκριμένα:

- Επιτρέπεται η κατάθεση μόνο μίας αίτησης στήριξης ανά ΑΦΜ, ανά υπο-παρέμβαση, στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού.
- Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεων στήριξης σε διαφορετικά ΤΠ για την ίδια υπο-παρέμβαση, με το ίδιο ΑΦΜ, στο πλαίσιο του ίδιου κύκλου προσκλήσεων, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, τον ΟΦΥΠΕΚΑ και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων, καθώς και φορέων που υλοποιούν πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα.
- Για τους φορείς που δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις της παρ. 2 του παρόντος επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης στο πλαίσιο της ίδιας υπο-παρέμβασης ανά ΤΠ αλλά διαφορετικής πρόσκλησης, εφόσον τα ποσοστά συμμετοχής του στα νομικά πρόσωπα που καταθέτουν τις αιτήσεις στήριξης, δεν υπερβαίνουν αθροιστικά ποσοστό 100% για όλη την προγραμματική περίοδο, καθώς και ο συνολικός προϋπολογισμός των πράξεων δεν υπερβαίνει τα όρια για κάθε υπο-παρέμβαση.

25. Π3-77-4.1_153 - Η πράξη αφορά απλή μετεγκατάσταση, χωρίς εκσυγχρονισμό ή επέκταση

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση (προϋπολογισμός του έργου).

Εξετάζεται αν η πράξη αφορά σε απλή μετεγκατάσταση, χωρίς εκσυγχρονισμό ή επέκταση σύμφωνα με τον πίνακα 1 της αίτησης στήριξης και τον Π/Υ του έργου.

(το κριτήριο δεν αφορά στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.5.1)

26. Π3-77-4.1_134 - Η μορφή του υποψήφιου είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην ΥΑ, όπως ισχύει κάθε φορά, και στη σχετική πρόσκληση

Στα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση εξετάζεται κατά περίπτωση,

- ΦΕΚ ίδρυσης - ΦΕΚ σύστασης.
- Απόφαση αρμοδίου οργάνου ή άλλο έγγραφο, για τον ορισμό νόμιμου εκπροσώπου.
- Αστυνομική ταυτότητα ή άλλο σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο (Νόμιμου Εκπροσώπου).
- Έντυπο "Στοιχεία μητρώου επιχείρησης" από την ΑΑΔΕ από την οποία να προκύπτει και το καθεστώς ΦΠΑ (όπου απαιτείται).
- Καταστατικό του φορέα, Κανονισμός Λειτουργίας, ΦΕΚ Σύστασης, ΓΕΜΗ.
- Τυχόν κανονιστικές ή άλλες αποφάσεις που τεκμηριώνουν ότι ο υποψήφιος δικαιούχος έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου.

27. Π3-77-4.1_140 - Για υφιστάμενες επιχειρήσεις να εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία τους

Εξετάζεται κατά περίπτωση,

- ΦΕΚ ίδρυσης - ΦΕΚ σύστασης.
- Απόφαση αρμοδίου οργάνου ή άλλο έγγραφο, για τον ορισμό νόμιμου εκπροσώπου.
- Αστυνομική ταυτότητα ή άλλο σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο (Νόμιμου Εκπροσώπου).
- Έντυπο "Στοιχεία μητρώου επιχείρησης" από την ΑΑΔΕ από την οποία να προκύπτει και το καθεστώς ΦΠΑ (όπου απαιτείται).
- Καταστατικό του φορέα, Κανονισμός Λειτουργίας, ΦΕΚ Σύστασης, ΓΕΜΗ.
- Τυχόν κανονιστικές ή άλλες αποφάσεις που τεκμηριώνουν ότι ο υποψήφιος δικαιούχος έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου.

28. Π3-77-4.1_141 - Για νομικά πρόσωπα δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης

Εξετάζεται η ύπαρξη Πιστοποιητικού δικαστικής φερεγγυότητας - Γενικό πιστοποιητικό ΓΕΜΗ κ.λπ. (Δεν απαιτείται στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και στους φορείς δημόσιου τομέα).

29. Π3-77-4.1_126 - Στον υποψήφιο μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας σε σχέση με την υλοποίηση έργων

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

Εξετάζεται επίσης αν έχουν επιβληθεί πρόστιμα σύμφωνα με την περ. β. της παρ. 5 του άρθρου 8 της ΥΑ.

(Δεν μπορεί να είναι Δυνητικοί δικαιούχοι αυτοί στους οποίους έχουν επιβληθεί πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (τρία (3) πρόστιμα/τρεις (3) έλεγχοι) ή αδήλωτη εργασία (δύο (2) πρόστιμα/δύο (2) έλεγχοι), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 40, του ν. 4488/2017 (Α' 137)).

30. Π3-77-4.1_120 - Να μπορούν να τεκμηριώσουν τον υπεύθυνο φορέα για τη λειτουργία ή τη συντήρηση όπου απαιτείται

Υποβάλλεται η νομοθεσία ή το κανονιστικό πλαίσιο βάσει των οποίων, αυτός που ορίζεται με την Αίτηση Στήριξης ως Φορέας Λειτουργίας της πράξης είτε αυτός είναι ο δικαιούχος είτε άλλος, έχει την αρμοδιότητα λειτουργίας και συντήρησης αυτής.

✓ Έντυπο Αίτησης Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση

✓ Απόφαση αρμοδίου οργάνου στην οποία θα ορίζεται ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης

Το κριτήριο δεν αφορά την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.5.1.

31. Π3-77-4.1_142 - Τεχνική επάρκεια του Ν.4412/2016 για έργα που υλοποιούνται με δημόσιες συμβάσεις

Εξετάζεται το έντυπο Αίτησης Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

Στις περιπτώσεις έργων που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, εξετάζεται αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής πληροί τις προδιαγραφές τεχνικής επάρκειας για τη διεξαγωγή

της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης ή αν ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει.

✓ Βεβαίωση του φορέα, ότι διαθέτει τεχνική επάρκεια με αναφορά στις ειδικότητες και στο προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο.

✓ Οργανόγραμμα του Φορέα, Προγραμματική Σύμβαση, Σύμβαση παροχής τεχνικών υπηρεσιών ή άλλο σχετικό δικαιολογητικό⁴⁹

✓ Υπεύθυνη Δήλωση για την πρόθεση κάλυψης της τεχνικής επάρκειας εάν ενταχθεί η πράξη.

32. Π3-77-4.1_143 - Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του γηπέδου/οικοπέδου/ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης

Εξετάζονται σχετικά δικαιολογητικά (Ε9, τίτλοι ιδιοκτησίας, ενοικιαστήριο – παραχωρητήριο - δωρεά, νομοθεσία, πιστοποιητικό ιδιοκτησίας κ.λπ.) (βλ. παρ. 7 του άρθρου 9 της ΥΑ 39443/11-2-2025).

Για πράξεις που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται είτε αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, είτε μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση επί του γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου στα οποία πραγματοποιούνται οι επενδύσεις που να καλύπτει χρονική περίοδο, όπως παρακάτω:

a. Τουλάχιστον τριών (3) ετών για δαπάνες εξοπλισμού (π.χ. επαγγελματική μίσθωση).

b. Δέκα (10) ετών για κατασκευαστικές δαπάνες (π.χ. ανέγερση/ανακαίνιση κτιρίου) από τη δημοσιοποίηση της σχετικής πρόσκλησης.

Κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης, υποβάλλονται εν ισχύ συμφωνητικά ή προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, υπό την προϋπόθεση προσκόμισης των συμφωνητικών ή συμβολαίων, κατά την ένταξη.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης δυνατικών δικαιούχων που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4430/2016 (Α' 205) γίνονται αποδεκτά έγγραφα αρχικής παραχώρησης έως πέντε (5) ετών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2Α του άρθρου 185 του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114).

Το κριτήριο δεν αφορά στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.5.1.

33. Π3-77-4.1_147 - Εξετάζεται η ύπαρξη οριστικής μελέτης

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση και σχετικά δικαιολογητικά / αποφάσεις αρμοδίων οργάνων.

(Εξετάζεται η ύπαρξη οριστικής μελέτης του έργου για έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων)

➤ Οριστική μελέτη του έργου (όπου απαιτείται).

➤ Περιβαλλοντική αδειοδότηση, εφόσον απαιτείται.

➤ Βεβαίωση ότι δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση (ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ) για το έργο.

34. Π3-77-4.1_123 - Θα πρέπει να υπάρχει μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, όπως εξειδικεύεται στην Πρόσκληση

Το κριτήριο εξετάζεται σύμφωνα με το συνημμένο 6 της πρόσκλησης.

Το κριτήριο αφορά μόνο στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1.4.2 και μόνο για τις αναπλάσεις οικισμών.

35. Π3-77-4.1_145 - Εξετάζεται η πληρότητα της αίτησης στήριξης και η σύνταξή της σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση και σχετικά δικαιολογητικά.

Το κριτήριο αφορά την ύπαρξη και επισύναψη όλων των υποχρεωτικών συνοδευτικών εγγράφων και την συμπλήρωση όλων των πεδίων της αίτησης στήριξης από τον υποψήφιο δικαιούχο έτσι ώστε να είναι δυνατή η εξέταση και η αξιολόγηση της αίτησης στήριξης.

Οι αιτήσεις στήριξης πρέπει να είναι νομίμως υπογεγραμμένες από τους δικαιούχους και για τον σκοπό αυτό πρέπει να προσκομίζονται τα ανάλογα δικαιολογητικά που περιγράφονται στον παρόντα ΟΔΗΓΟ και αφορούν την επαρκή πληρότητα και ωριμότητα της προτεινόμενης πράξης.

36. Π3-73-1.3_5.002 - Απόφαση αρμοδίων ή και συλλογικών οργάνων του δυνητικού δικαιούχου ή άλλων αρμοδίων οργάνων, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία, για την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Εξετάζεται η ύπαρξη Απόφασης συλλογικών οργάνων για την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Για τους ΟΤΑ Α' Βαθμού επιπλέον απόσπασμα εγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος ή απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου ότι θα εγγραφεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

37. Π3-77-4.1_121 - Η πρόταση συνοδεύεται από αναλυτικό προϋπολογισμό εργασιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο υπόδειγμα της αίτησης στήριξης

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

Η εξέταση πραγματοποιείται με βάση το Υπόδειγμα Αιτούμενου Προϋπολογισμού (συνημμένο 7 της πρόσκλησης), την Αίτηση Στήριξης και τα αναφερόμενα σε αυτήν, καθώς και με βάση τα συνημμένα δικαιολογητικά.

38. Π3-73-1.3_6.001 - Εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας, καθώς και αν η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής

Εξετάζονται τα σχετικά πεδία στην Αίτηση Στήριξης / Υπεύθυνη Δήλωση.

(Εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας, καθώς και αν η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής).

39. Π3-73-1.3_7.001 - Στην περίπτωση που ζητήθηκε η υποβολή από το δυνητικό δικαιούχο συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών στοιχείων εξετάζεται αν αυτά υποβλήθηκαν εντός της καθορισμένης προθεσμίας.

Εξετάζεται η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

6.2 ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ο τρόπος βαθμολόγησης των αιτήσεων στήριξης γίνεται σύμφωνα με το Κεφάλαιο 1 του παρόντος οδηγού, εφαρμόζοντας τα κριτήρια επιλογής πράξεων που περιγράφονται στους πίνακες του κεφαλαίου 4. Για τη βαθμολόγηση του κάθε κριτηρίου επιλογής εξετάζονται τα παρακάτω:

Η ελάχιστη βαθμολογία που απαιτείται για να θεωρηθεί παραδεκτή η αίτηση στήριξης είναι τα 30 μόρια.

1. Π3-77-4.1_Δ_111: Σκοπιμότητα της πρότασης (ανάγκες του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)

Εξετάζεται η συσχέτιση των στόχων της πράξης με το ποσοστό εξυπηρέτησης των αναγκών του τοπικού προγράμματος, όπως αυτές αποτυπώνονται ανά υπο-παρέμβαση στο εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα (συνημμένα 11 & 13 της πρόσκλησης). Η συσχέτιση με τις ανάγκες του τοπικού προγράμματος θα υπολογίζεται ποσοστιαία και ο βαθμός θα τίθεται με βάση τον τύπο «ποσοστό αναγκών της υπο-παρέμβασης που εξυπηρετούνται * 100».

2. Π3-77-4.1_Δ_146: Η πράξη είναι σύμφωνη με τις προτεραιότητες υπο-παρέμβασης (με βάση την εξειδίκευση της υπο-παρέμβασης)

Εξετάζεται αν η προτεινόμενη πράξη εντάσσεται στις προτεραιότητες της υπο-παρέμβασης, όπως αυτές περιγράφονται στο εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα ανά υπο-παρέμβαση.

3. Π3-77-4.1_Δ_113: Αναγκαιότητα πράξης

Εξετάζεται η ύπαρξη παρόμοιας υποδομής ή υπηρεσίας που να καλύπτει τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

4. Π3-77-4.1_Δ_116: Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους

Εξετάζεται ο αναλυτικός προϋπολογισμός του έργου και γίνονται οι σχετικές περικοπές, σύμφωνα με τα παρακάτω:

- i. αν ο προϋπολογισμός των δαπανών του έργου είναι σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό κεφάλαιο 1 της πρόσκλησης, έχει ληφθεί υπόψη ο συνημμένος «οδηγός απλοποιημένου κόστους κτιριακών κατασκευών» (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο συνημμένο 7 της πρόσκλησης) και το εύλογο κόστος,
- ii. αν οι προτεινόμενες δαπάνες συνάδουν με τη φύση, τους στόχους και τη λειτουργικότητα της πράξης και
- iii. αν οι δαπάνες είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση.

5. Π3-77-4.1_Δ_117: Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης

Εξετάζεται η αλληλουχία και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των εργασιών της πράξης, ως προς:

- i. το φυσικό αντικείμενο του έργου,
- ii. την επιλεγμένη μέθοδο υλοποίησης (αυτεπιστασία, ανάθεση κλπ),
- iii. τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. αρχαιολογικά ευρήματα ή πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης,
- iv. το επίπεδο ωριμότητας της πράξης,
- v. τον ορθολογικό προσδιορισμό των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου (μελέτη, άδειες, εγκρίσεις, κατασκευή, προμήθεια κλπ).

Ως βάση μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί, με βάση την πρότερη εμπειρία της ΟΤΔ.

6. Π3-77-4.1_Δ_119: Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης

Εξετάζεται η πληρότητα και σαφήνεια της πρότασης ως προς:

- i. τη σαφήνεια περιγραφής:
  - του φυσικού αντικειμένου, όσον αφορά στα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά της πράξης και
  - τη μεθοδολογία ανάθεσης και υλοποίησης της πράξης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης ή των επιμέρους υποέργων αυτής, απαιτούμενες ενέργειες κλπ.),
- ii. τη σαφήνεια αποτύπωσης των παραδοτέων της πράξης,
- iii. την ανάλυση του οικονομικού αντικειμένου της προτεινόμενης πράξης, όσον αφορά:
  - στην πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού (εξετάζεται εάν περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου/ παραδοτέων),
  - στη σαφήνεια των στοιχείων εκτίμησης του εύλογου κόστους των δαπανών κλπ.
  - στη σωστή απεικόνιση του προϋπολογισμού σύμφωνα με τα υποδείγματα,
- iv. στην πληρότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν τα αναγραφόμενα στην αίτηση στήριξης – υπεύθυνης δήλωσης.

7. Π3-77-4.1_Δ_120: Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης

Εξετάζεται ο βαθμός ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών ενεργειών ως προς:

- i. Την ύπαρξη σχετικών μελετών και των αντίστοιχων εγκρίσεων τους (εκτός από τις πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, **για τις οποίες η μη ύπαρξη εγκεκριμένης οριστικής μελέτης του έργου αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού**)
- ii. Την ύπαρξη των αναγκαίων αδειών για την εκτέλεση του έργου
- iii. Την ύπαρξη τευχών δημοπράτησης και την ετοιμότητα για δημοπράτηση
- iv. Την ύπαρξη προβλημάτων που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης, όπως απαλλοτριώσεις, πρόσληψη ειδικών επιστημόνων για την εκτέλεση του έργου (αρχαιολόγο, δασολόγο κλπ) ή πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης.

Για τα έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις, η αξιολόγηση της ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης μπορεί να διενεργείται ανά υποέργο και η συνολική ωριμότητα μίας πράξης αξιολογείται με βάση την ωριμότητα των υποέργων εκείνων που την επηρεάζουν περισσότερο.

8. Π3-77-4.1_Δ_118: Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)

Αξιολογείται η οικονομική επάρκεια του δικαιούχου ως προς τη δυνατότητα κάλυψης της απαιτούμενης ιδιωτικής συμμετοχής του επενδυτικού σχεδίου με ίδια κεφάλαια, προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη και έγκαιρη έναρξη της υλοποίησης της πράξης. Βαθμολογείται σύμφωνα με τον λόγο διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων/το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής. Όσο μεγαλύτερος είναι ο λόγος, τόσο υψηλότερη είναι η βαθμολογία του κριτηρίου.

Διευκρινίζεται ότι ως αποδεικτικά για την λήψη της σχετικής βαθμολογίας θεωρούνται τα εξής:

- Βεβαίωση Τραπεζικού Ιδρύματος για το μέσο υπόλοιπο 30 ημερών του μήνα που προηγείται της υποβολής της αίτησης στήριξης, βάση του οποίου να προκύπτει ότι καλύπτεται η ίδια συμμετοχή και η μη επιλέξιμη δαπάνη (σε περιπτώσεις ιδιωτικών φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα).
- Αποδεικτικά κατοχής άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου, όπως μετοχές και ομόλογα.
- Έγκριση δανείου
- Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής (στην περίπτωση αυτή το κριτήριο λαμβάνει την τιμή μηδέν «0»)

Στις περιπτώσεις των ΟΤΑ, των φορέων τους καθώς και στους φορείς του δημοσίου θεωρείται ότι το κριτήριο πληρείται κατά 100%.

9. Π3-77-4.1_Δ_122: Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)

Εξετάζεται η χωροθέτηση της πράξης σε επίπεδο Δημοτικής Κοινότητας/Δημοτικών Κοινοτήτων στην οποία/οποίες υλοποιείται ή αφορά ως προς τον χαρακτηρισμό τους ως Ορεινές/Μειονεκτικές/Λοιπές (Πεδινές) σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268 και τον Πίνακα Γεωγραφικής περιοχής εφαρμογής της παρούσας πρόσκλησης).

10. Π3-77-4.1_Δ_157: Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών

Αξιολογείται η καινοτομία της προτεινόμενης πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό κεφάλαιο 6.3 του παρόντος οδηγού.

Για τη βαθμολόγηση του εν λόγω κριτηρίου θα λαμβάνεται υπόψη η τεκμηρίωση στο αντίστοιχο πεδίο του εντύπου αίτησης στήριξης-υπεύθυνης δήλωσης, σε συνδυασμό με τυχόν πιστοποιητικά προμηθευτών και έντυπα τεχνικών προδιαγραφών του προβλεπόμενου εξοπλισμού ή των υλικών κατασκευής, καθώς και βεβαιώσεις επίσημων ή συλλογικών φορέων (Πανεπιστήμια, Επιμελητήρια κλπ).

11. Π3-77-4.1_Δ_127: Φύση/Αντικείμενο εκδήλωσης που συνδέεται με ιστορία και τοπικά δρώμενα

Εξετάζεται η φύση και το αντικείμενο της εκδήλωσης με βάση τα αναφερόμενα στην Αίτηση Στήριξης/Υπεύθυνη Δήλωση το κατά πόσον η προτεινόμενη πράξη συνδέεται με Πολιτιστικά ή και Ιστορικά ή και αθλητικά γεγονότα/δρώμενα. Το κριτήριο βαθμολογείται αθροιστικά και η μέγιστη βαθμολογία τίθεται όταν η εκδήλωση/αντικείμενο της πράξης αφορά και τις τρεις περιπτώσεις, σε διαφορετική περίπτωση ως άθροισμα των κατηγοριών που αφορά ή μηδέν όταν η εκδήλωση δεν αφορά καμία από τις κατηγορίες.

12. Π3-77-4.1_Δ_128: Επαναληψιμότητα εκδήλωσης στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου χρηματοδότησης

Ελέγχονται τα έτη για τα οποία θα διοργανώνεται η προτεινόμενη εκδήλωση στο πλαίσιο του σχεδίου χρηματοδότησης. Βαθμολογείται ανάλογα με τα έτη διοργάνωσης. Την υψηλότερη βαθμολογία λαμβάνει η εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί από 4 έτη και άνω (εξετάζεται μόνο για την Υπο-Παρέμβαση Π3_77_4.1_5.1)

13. Π3-77-4.1_Δ_151 Ποσοστό δαπανών για την προστασία του περιβάλλοντος

Εξετάζεται το **ποσοστό** των προβλεπόμενων στην πράξη δαπανών, σχετικών με την προστασία περιβάλλοντος και τη συμβολή στον μετριασμό και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, όπως δαπάνες για εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος, χρήση ΑΠΕ, χρήση φιλοπεριβαλλοντικών υλικών στην κατασκευή του έργου κλπ. Συμπληρώνεται κατάλληλα το σχετικό πεδίο στο έντυπο αίτησης στήριξης – υπεύθυνη δήλωση. Για τη βαθμολόγηση των πράξεων ως προς τη συμβολή τους στο περιβάλλον δεν λαμβάνονται υπόψη ενέργειες που είναι υποχρεωτικές από την κείμενη νομοθεσία για την κατασκευή και λειτουργία της πράξης.

14. Π3-77-4.1_Δ_155: Χρήση υφιστάμενων κτηρίων

Εξετάζεται αν η πράξη υλοποιείται σε υφιστάμενο κτήριο (συμπεριλαμβάνονται και τα ημιτελή / εγκαταλελειμμένα κτίρια). Σε περίπτωση που για την υλοποίησή της απαιτείται η ανέγερση νέου κτηρίου λαμβάνει τη χαμηλότερη βαθμολογία. Στην περίπτωση που η πράξη αφορά άυλη ενέργεια λαμβάνει την μέγιστη βαθμολογία.

15. Π3-77-4.1_Δ_135: Υλοποίηση σε κατηγορίες και είδος περιοχών σε σχέση και με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων (περιοχές RAMSAR, NATURA, προστατευόμενες περιοχές, υδροβιότοποι, κατηγορίες γεωργικής δραστηριότητας όπως εντατική γεωργία ή λειμώνες και άλλες περιοχές με υψηλές πιέσεις ασκούμενες από τη γεωργία)

Εξετάζεται αν η πράξη υλοποιείται σε περιοχές με ιδιαίτερη περιβαλλοντική σημασία, ή σε περιοχές που δέχονται υψηλές πιέσεις από αγροτικές δραστηριότητες. Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, στις περιοχές υψηλής σπουδαιότητας ή κρισιμότητας περιλαμβάνονται ιδίως:

- Περιοχές NATURA, προστατευόμενες περιοχές και υδροβιότοποι, όπως ορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο και τις επίσημες καταγραφές των αρμόδιων αρχών.

- Περιοχές με συγκεκριμένες κατηγορίες γεωργικής δραστηριότητας, όπως εντατική γεωργία ή λειμώνες, και άλλες περιοχές όπου η αγροτική δραστηριότητα ασκεί υψηλές πιέσεις.

6.3 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου επιλογής (No 10) που αφορά στον «**Καινοτόμο χαρακτήρα της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών**», λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω:

Ο βασικός στρατηγικός στόχος που επιδιώκει το LEADER είναι η ανάπτυξη κάθε αγροτικής περιοχής μέσω τεσσάρων διαστάσεων:

- α) οικονομικής, για την προσαρμογή, τη διατήρηση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και επιχειρήσεων,
- β) κοινωνικής, για την ενίσχυση της συνοχής και της ενσωμάτωσης,
- γ) πολιτιστικής, για την οικειοποίηση και την ενίσχυση της πολιτιστικής κληρονομιάς, την ανοικοδόμηση και την ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας και
- δ) περιβαλλοντικής, για τη διατήρηση και ανανέωση των διαθέσιμων πόρων.

Το διακύβευμα είναι η βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη:

- α) τις εσωτερικές ευκαιρίες και τους περιορισμούς που συνδέονται με παράγοντες που προκύπτουν από την ιστορία κάθε περιοχής και
- β) τις εξωτερικές ευκαιρίες και περιορισμούς που απορρέουν από το άνοιγμα των τοπικών οικονομιών.

Η ανάλυση αυτών των ευκαιριών και περιορισμών μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω 8 βασικών σημείων, τα οποία, από ορισμένες απόψεις, μπορούν να αλληλεπικαλύπτονται:

1. Κινητοποίηση του τοπικού πληθυσμού και κοινωνική συνοχή.
2. Πολιτισμός και ταυτότητα της περιοχής.
3. Δραστηριότητες και θέσεις εργασίας.
4. Εικόνα της περιοχής.
5. Μετανάστευση και κοινωνική και επαγγελματική ένταξη.
6. Περιβάλλον, η διαχείριση του χώρου και των φυσικών πόρων.
7. Ανάπτυξη των τεχνολογιών.
8. Ανταγωνιστικότητα και πρόσβαση στις αγορές.

Γύρω από αυτά τα οκτώ βασικά σημεία, κάθε περιοχή είναι σε θέση να προσδιορίσει και να αναλύσει τις συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζει, όπως για παράδειγμα:

- ✓ ενίσχυση των πρακτικών συμμετοχής του πληθυσμού,
- ✓ ενίσχυση της ταυτότητας της περιοχής,
- ✓ διαφοροποίηση και προσαρμογή των δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών,
- ✓ ανανέωση της εικόνας της περιοχής,
- ✓ ενσωμάτωση νέων εργαζομένων ή διαχείριση της αγροτικής εξόδου,
- ✓ ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς,
- ✓ διαχείριση των νέων τεχνολογιών,
- ✓ διαχείριση της ανταγωνιστικότητας και της πρόσβασης στις αγορές.

Η καινοτομία, είτε πρόκειται για τη δημιουργία νέων προϊόντων ή υπηρεσιών, είτε για την εφαρμογή νέων διαδικασιών, μεθόδων ή οργανωτικών μορφών, βρίσκεται στο επίκεντρο. Είναι το μέσο για την αντιμετώπιση των κύριων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η περιοχή και αποτελεί μέρος της δυναμικής που επιτρέπει ειδικότερα:

- ✓ να προβλέπει τις αλλαγές και να προσαρμόζεται γρήγορα σε αυτές,
- ✓ να αναπτύξει την ιδιαίτερη ποιότητα της περιοχής και αυτό που δεν μπορεί να μεταφερθεί ή να παραχθεί αλλού,
- ✓ να διαφοροποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα,
- ✓ να ενισχύσει τα δίκτυα και τα κέντρα ανταλλαγών και αποφάσεων,
- ✓ να ανανεωθούν οι δομές διαχείρισης και κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης,
- ✓ να ενισχύσει κανείς αυτό που είναι και αυτό που κάνει.

Από αυτή την άποψη, η καινοτομία εμφανίζεται ως μοχλός αλλαγής και προσαρμογής που είναι αναγκαίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες, ανεξάρτητα από την ποικιλομορφία τους, επηρεάζονται όλες από σημαντικές αλλαγές. Οι μετασχηματισμοί όμως αυτοί που επηρεάζουν την αγροτική κοινωνία συνεπάγονται επίσης την αναζήτηση νέων λύσεων προσαρμοσμένων σε κάθε περιοχή, δίνοντας έμφαση στην καινοτομία, την επίδειξη και τη δυνατότητα μεταφοράς της. Αυτός είναι σήμερα, σε συνέχεια όλων των προηγούμενων προγραμμάτων (I, II, LEADER+, Άξονας 4, CLLD), ο κύριος στόχος του LEADER.

Κάθε δικαιούχος του LEADER θα πρέπει λοιπόν να προετοιμάσει ένα "πρόγραμμα αγροτικής καινοτομίας" αλλά πρώτα να πραγματοποιήσει μια αρχική διάγνωση, να αναλύσει τις αναμενόμενες αλλαγές και να αναδείξει τις διαστάσεις της καινοτομίας και της επίδειξης των σχεδιαζόμενων δράσεων. Τρία στοιχεία χαρακτηρίζουν συχνά αυτές τις αρχικές αναλύσεις:

- ✓ επικεντρώνονται υπερβολικά στα εσωτερικά προβλήματα κάθε περιοχής,
- ✓ υποτιμούν την επίδραση των εξωτερικών περιορισμών που περιορίζουν την τοπική δράση,
- ✓ δεν ενσωματώνουν επαρκώς τη διάσταση της πρόβλεψης που επιτρέπει την ανάπτυξη της περιοχής.

Για κάθε ένα από τα ανωτέρω οκτώ βασικά σημεία, οι φορείς της υπαίθρου θα πρέπει να αναπτύξουν τις γνώσεις της περιοχής, προκειμένου να προβούν σε μια πιο ολοκληρωμένη ανάλυση των τοπικών αναγκών καινοτομίας. Για καθένα από αυτά τα οκτώ βασικά σημεία, οι αγροτικοί φορείς θα μπορούσαν να θέσουν ερωτήματα, ώστε να αποκτήσουν καλύτερη γνώση της περιοχής, να εντοπίσουν συγκεκριμένες προκλήσεις και να αναλύσουν τις τοπικές ανάγκες καινοτομίας, όπως:

- ✓ για να εντοπίσουν προβλήματα σχετικά με την τοπική κατάσταση,
- ✓ για να εντοπίσουν τις τρέχουσες καινοτόμες δράσεις, να εξετάσουν πώς αυτές ανταποκρίνονται στην ανάλυση της κατάστασης,
- ✓ για να εντοπίσουν τις ανάγκες καινοτομίας που μένει να ικανοποιηθούν,
- ✓ για να δουν πώς μπορούν να ληφθούν καλύτερα υπόψη αυτές οι καινοτόμες ανάγκες στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος,
- ✓ για να αναδείξουν τα κύρια στοιχεία καινοτομίας μιας δράσης σε σχέση με την περιοχή,
- ✓ για να εξετάσουν σε τοπικό επίπεδο πώς μπορεί να ενισχυθεί η δράση αυτή, λαμβάνοντας υπόψη άλλες διαστάσεις,
- ✓ για να αντλήσουν χρήσιμα διδάγματα και, αν χρειαστεί, να διευκολύνουν τη δυνατότητα μεταφοράς καινοτομίας.

Στο παραπάνω πλαίσιο λοιπόν εξετάζεται αν η πράξη εμπεριέχει καινοτομικά στοιχεία και ποια είναι αυτά. Σημειώνεται ότι, η καινοτομία στις παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα, μπορεί να συνδέεται με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και της έρευνας για τη δημιουργία βιοκλιματικών υποδομών, για τη χρήση νέων, φιλικών προς το περιβάλλον υλικών, για τη βελτίωση υφιστάμενων υπηρεσιών και διαδικασιών, για την ανάπτυξη εφαρμογών λογισμικού για καινοτόμες εφαρμογές κ.α.